

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Stavební spoření, podílové fondy a investiční životní pojištění s ohledem na jejich vznik a právní úpravu

Jaroslav Hetfleiš

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jaroslav Hetfleiš

Podnikání a administrativa

Název práce

Stavební spoření, podílové fondy a investiční životní pojištění s ohledem na jejich vznik a právní úpravu

Název anglicky

Building savings, mutual funds and investment life insurance with regard to their formation and regulation

---

Cíle práce

Cílem bakalářské práce na téma stavební spoření, podílové fondy a investiční životní pojištění je popsat jejich vznik s ohledem na právní úpravu, vývoj, nákladovost a výkonnost. Dále pak provést analýzu vybraného stavebního spoření v České republice, zahraničního podílového fondu a investičního životního pojištění.

Metodika

Teoretická část bude zpracována na základě analýzy dokumentů a příslušných zákonů, konzultací s experty a pomocí internetových zdrojů zabývajících se problematikou investování.

V praktické části budou popsány dostupné investiční prostředky v České republice, které budou graficky znázorněny a okomentovány. V praktické části bude použito výsledků z dotazníkového šetření u osob starších 18 let zaměřené na to, jakých finančních produktů využívají.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Doporučené zdroje informací

Další literární zdroje budou použity po dohodě s vedoucím bakalářské práce.

DOUCHA, R.: Stavební spoření. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169-894-6.

Jarmila Radová a kolektiv: Finanční matematika pro každého, Grada. ISBN 80-247-2364-6.

LUKÁŠ, V., KIELAR, P.: Stavební spoření a stavební spořitelny. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-30-9.

Slavomír Steigauf: Fondy-jak vydělávat pomocí fondů, Grada, 2003. ISBN 80-247-0247-9.

SYROVÝ, P.: Investování pro začátečníky: Grada, 2007. ISBN 80-247-1366-7.

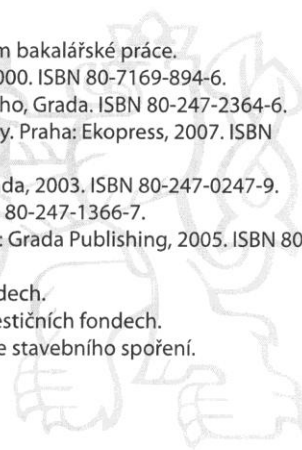
SYROVÝ, P., NOVOTNÝ, M.: Osobní a rodinné finance. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1098-6.

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.

Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a fondech.

Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech.

Zákon č. 96/1993 Sb. o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. JUDr. Eva Daniela Cvik

Elektronicky schváleno dne 15. 9. 2014

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 03. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Stavební spoření, podílové fondy a investiční životní pojištění s ohledem na jejich vznik a právní úpravu" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16. 3. 2015

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Ing. Evě Daniele Cvik za pomoc a vedení při psaní mé bakalářské práce. Její rady a připomínky mi byly po celou dobu cennou oporou. Rád bych také poděkoval Ing. Václavu Pohorskému ze společnosti VHI Investments a Milanu Vaškovi ze společnosti Bonnet spol. zabývající se finančním poradenstvím, za poskytnutí podkladů potřebných ke zpracování této práce.

Stavební spoření, podílové fondy a investiční životní pojištění s ohledem na jejich vznik a právní úpravu

---

Building savings, mutual funds and investment life insurance with regard to their formation and regulation

Souhrn

Bakalářská práce se skládá ze dvou hlavních částí a 9 kapitol. První část se zabývá vymezením pojmů, kterými jsou úrok, úročení a úroková míra. Teoretická část je zaměřena na stavební spoření, kde je popsán její historický vývoj ve světě, vznik stavebních spořitelců, stavebního spoření a náležitosti smlouvy o stavebním spoření dle zákona. V následující kapitole je analogicky popsáno kolektivní investování, podílové fondy a životní pojištění. Ve druhé části, která je prakticky zaměřena, jsou popsány jednotlivé produkty typů investování, které jsou vymezeny v první teoretické části.

Klíčová slova: Stavební spoření, podílový fond, životní pojištění, zákon, vznik, výnos, úrok, poplatek, riziko

Summary

The thesis is divided into two main parts and 9 chapters. The first part deals with the definition what interest and interest rate are. The theoretical part is focused on building savings. First it describes the historical development in the world, the emergence of the building societies, building savings and requisites building savings contracts according to the law. The chapter is devoted to analysis of collective investments, mutual funds and life insurance. The second part is practically oriented and describes the different types of investment products which are defined in the first part.

Keywords: Building savings, mutual fund, life insurance, law, creation, yield, interest, fee, risk

Obsah

1	ÚVOD.....	11
2	CÍL PRÁCE A METODIKA.....	12
2.1	Cíl práce	12
2.2	Metodika	12
3	PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	13
3.1	Základní pojmy	13
3.1.1	Úrok	13
3.1.2	Úroková sazba (úroková míra)	13
3.1.3	Typy úročení	14
3.1.4	Srovnání jednoduchého a složeného úročení.....	15
3.2	Stavební spoření.....	16
3.2.1	Historie stavebního spoření	16
3.2.2	Legislativní vymezení podmínek stavebního spoření v České republice	17
3.2.3	Smlouva o stavebním spoření	17
3.2.4	Stavební spořitelna.....	17
3.2.5	Provozovatel a účastník	18
3.2.6	Poskytování státní podpory.....	19
3.2.7	Výplata státní podpory.....	19
3.2.8	Práva a povinnosti stavební spořitelny	20
3.3	Životní pojistky	20
3.3.1	Historie životního pojištění.....	21
3.3.2	Novodobá historie v ČR	21
3.3.3	Legislativní vymezení podmínek životního pojištění v České republice	22
3.3.4	Pojistná smlouva	22
3.3.5	Forma pojistné smlouvy.....	23
3.3.6	Základní podmínky pro provozování činností v pojišťovnictví	23

3.3.7	Provozování pojišťovací činnosti tuzemskou pojišťovnou.....	23
3.3.8	Základní kapitál pojišťovny	24
3.3.9	Rizikové životní pojištění	24
3.3.10	Rezervotvorné životní pojištění (kapitálové, investiční)	24
3.3.11	Kapitálové životní pojištění	24
3.3.12	Investiční životní pojištění.....	25
3.4	Podílový fond	26
3.4.1	Historie kolektivního investování	26
3.4.2	Legislativní vymezení podmínek podílových fondů v České republice	27
3.4.3	Investiční společnost.....	27
3.4.4	Den vzniku oprávnění k obhospodařování	27
3.4.5	Obhospodařování a správa fondu	28
3.4.6	Depozitář.....	28
3.4.7	Vytvoření, vznik a zánik podílového fondu.....	29
3.4.8	Podílové listy	29
3.4.9	Otevřený podílový fond	29
3.4.10	Uzavřený podílový fond	30
3.4.11	Cesta peněz	30
3.4.12	Náklady na investici.....	31
3.4.13	Druhy fondů.....	32
3.4.14	Fondy peněžního trhu	33
3.4.15	Dluhopisové fondy.....	33
3.4.16	Zastřešovací fondy.....	33
3.4.17	Smíšené fondy.....	33
3.4.18	Akciové fondy.....	34
4	ANALYTICKÁ ČÁST	36

4.1	Trh stavebního spoření v České republice	36
4.1.1	Stavební spořitelny v České republice.....	36
4.1.2	Počet nově uzavřených smluv o stavebním spoření	36
4.1.3	Počet platných smluv o stavebním spoření.....	37
4.1.4	Naspořená částka	38
4.2	Trh životního pojištění v České republice	40
4.2.1	Vybrané životní pojišťovny v České republice	40
4.2.2	Změny životního pojištění od roku 2015	40
4.2.3	Podíl pojišťoven na celkovém trhu dle metodiky ČAP v ŽP (r. 2014).....	41
4.2.4	Životní a neživotní pojištění České pojišťovny	41
4.2.5	Struktura finančních investic (životní, neživotní pojištění) České pojišťovny 42	
4.2.6	Struktura finančních investic životního pojištění České pojišťovny	42
4.3	Trh podílových fondů v České republice	43
4.3.1	Vybrané investiční společnosti v České republice	44
4.3.2	Kolektivní investování v ČR.....	44
4.3.3	Rozdělení fondů dle typu k 31. 12. 2014 (v ČR).....	46
4.3.4	Akciové a dluhopisové fondy ve vybraných evropských zemích.....	46
4.4	Struktura úspor českých domácností.....	47
4.4.1	Fondy vs. bankovní vklady	49
4.5	Modelový návrh investice	50
4.6	Zpracování dotazníkového šetření	54
4.6.1	Skladba a charakteristika klientů	55
4.6.2	Využívání stavebního spoření v ČR	57
4.6.3	Využívání životního pojištění v ČR.....	58
4.6.4	Využívání podílových fondů v ČR	59

4.6.5	Využívání vkladních knížek v ČR	60
5	ZDOHNOCENÍ VÝSLEDKŮ	62
6	ZÁVĚR	63
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	65
8	SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ	68
9	PŘÍLOHY	69

1 ÚVOD

Téma bakalářské práce Stavební spoření, podílové fondy a investiční životní pojištění s ohledem na jejich vznik a právní úpravu bylo vybráno s cílem detailně analyzovat tyto produkty. Uvedené finanční produkty jsou obyvateli České republiky využívány v případě stavebních spoření řadu let, avšak podílové fondy jen zřídka. V této práci je popsán současný stav výše uvedených produktů a jejich možnosti vývoje v budoucnu. V současné době klesá zájem o stavební spoření, které má v České republice dlouhou tradici a které využívá většina domácností. Stavební spoření nabízelo v době svého vzniku vysokou státní podporu i příznivý úrok, avšak tyto časy jsou minulostí a zájem o tento typ zhodnocování úspor upadá. Po skončení smlouvy o stavebním spoření nabízely spořitelny možnost hypoték k využití financování vlastního bydlení. Významnou alternativou ke stavebnímu spoření a zároveň velkým konkurentem se pro stavební spořitelny a pojišťovny nabízející investiční životní pojištění stávají investiční společnosti. Investiční společnosti nabízejí mimo jiného konzervativní formu zhodnocení investic v podobě podílových fondů a v posledních letech zaznamenávají zvýšený příliv nových klientů.

V této práci je popsán způsob využívání produktů nabízených stavebními spořitelny, životními pojišťovnami a investičními společnostmi nabízejících investice do podílových fondů. Dále je popsán tento trh, jeho současný stav a vývoj, kterým v minulých letech procházel a čím byl ovlivněn. Jeho předpokládaný vývoj do budoucna – nakolik je závislá výše státní podpory ve stavebním spoření s jeho využitím. Práce je zaměřena především na vývoj v českém právním a finančním prostředí od roku 1993.

Součástí bakalářské práce je dotazníkové šetření rozesílané mezi uživateli internetu pro zjištění, jakých finančních produktů využívají nejčastěji a za jakým cílem je využívají. Součástí dotazníku bude ověření, nakolik jsou klienti spokojeni s produkty, které využívají a výší úroku, kterou tyto produkty nabízejí.

V závěru je proveden návrh modelové situace, který vede k porovnání výnosu ze stavebního spoření od Stavební spořitelny Wüstenrot, investičního životního pojištění společnosti Kooperativa, podílového fondu v programu Active Invest investiční společnosti Conseq a zahraničního podílového fondu fondové společnosti Franklin Templeton.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce zaměřené na stavební spoření, podílové fondy a životní pojištění je popsat jejich vznik a historický vývoj s ohledem na právní úpravu. Cílem této bakalářské práce je seznámit čtenáře s finančními produkty nabízenými v České republice. Teoretická část bude věnována legislativní úpravě podle platných zákonů vztahujících se k daným produktům. Dalším cílem je provedení modelové situace s pravidelným investováním finančních prostředků po dobu 12 let. V tomto návrhu bude porovnáno vybrané stavební spoření v České republice, životní pojištění a český a zahraniční podílový fond. Výsledkem modelové situace bude návrh investiční strategie nejen pro konzervativního investora, ale i porovnání výnosů těchto produktů. Součástí bakalářské práce bude dotazníkové šetření, které bude zaměřené na chování klientů na českém finančním trhu. Dalším cílem práce je na základě provedeného šetření uvést nejčastěji využívaný produkt a zdůvodnit za jakým účelem je respondenty nejvíce využíván.

2.2 Metodika

Teoretická část bude zpracována na základě analýzy knih, příslušných zákonů a pomocí internetových zdrojů zabývajících se problematikou investování.

V praktické části budou popsány dostupné produkty pro investování, které budou graficky znázorněny a okomentovány. V praktické části budou analyzovány výsledky dotazníkového šetření u osob starších 18 let zaměřené na to, jaké investiční produkty využívají. Dále budou analyzovány výroční zprávy finančních institucí. Tato část bude zpracována na základě konzultací s odborníky zabývajících se finančním poradenstvím. Návrh modelové situace investice do zahraničního podílového fondu bude zpracován v programu Fond Analyse.tool. Návrh stavebního spoření bude zpracován na internetových stránkách společnosti Wüstenrot. Modelová situace investičního životního pojištění bude zpracována ve společnostech VHI Investments a Bonnet spol. zabývajících se finančním poradenstvím. Modelová investice bude provedena v programu Microsoft Office Excel 2007.

3 PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

Obsahem této kapitoly jsou definice základních pojmů a termínů, které souvisí s finančním trhem. Jsou zde popsány finanční produkty (stavební spoření, životní pojištění a podílové fondy), ale i finanční instituce poskytující tyto produkty. U těchto produktů a institucí je popsán vznik a historický vývoj s ohledem na jejich vznik a právní úpravu.

3.1 Základní pojmy

3.1.1 Úrok

Úrok je částka, kterou dlužník platí věřiteli, jako odměnu za půjčení peněz nebo také finanční odměna, kterou získáme za zapůjčení kapitálu. Věřitel tedy získá úrok za poskytnutí peněz, dlužník ho zaplatí za získání úvěru. Doba, po kterou je peněžní částka zapůjčena, se nazývá **doba splatnosti**.¹

3.1.2 Úroková sazba (úroková míra)

Úroková sazba je vyjádření úroku v procentech z hodnoty kapitálu za dané časové období. Obvykle je procento stálé, může být i proměnlivé. Poskytující finanční instituce může toto procento v průběhu úvěru měnit, snižovat či zvyšovat. Existuje několik druhů úrokových sazeb.

- „*Nominální úroková míra představuje sjednanou úrokovou míru mezi vypůjčovatelem a poskytovatelem kapitálu a jako taková je uvedena v úvěrové smlouvě, vytištěna na plášti dluhopisu, či jiným způsobem zobrazena v platném dokumentu. Nejdůležitějšími jejími dvěma znaky jsou délka časového období, za které je poměřována, a četnost skládání úroků.*“²

Rozeznáváme roční úrokovou míru, která se značí p.a. (z latinského *per annum*). Pokud je tedy úroková míra 5 % p.a., znamená to, že z vložené tisícikoruny dostaneme na konci roku 50 Kč. Další typ je pololetní sazba p.s. (*per semestre*), čtvrtletní – p.q. (*per quartan*), měsíční – p.m. (*per mensem*) a denní – p.d. (*per diem*). Dalším důležitým znakem je četnost připisování úroků. Připisování úroků je

---

¹ RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. *Finanční matematika pro každého. 5., zcela přeprac. vyd.* Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1230-X

² RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. *Finanční matematika pro každého. 5., zcela přeprac. vyd.* Praha: Grada, 2005. s. 25. ISBN 80-247-1230-X

nejčastěji roční, ale může být i pololetní, měsíční. Doba, za kterou se úroky připisují, se nazývá **úrokové období**.³

- *„Reálné úrokové sazby ukazují, jak se změní kupní síla vložených či půjčených peněz. Spočítají se tak, že se od nominálních úrokových sazeb odečte míra inflace. Při nízkých nominálních úrokových sazbách a vyšší inflace mohou být reálné úrokové sazby záporné. To znamená, že hodnota peněz sice díky úročení roste, nicméně neroste tak rychle, aby tento růst dokázal pokrýt tempo, jakým se peníze kvůli inflaci znehodnocují. Ve výsledku tak vložená či půjčená suma ztrácí kupní sílu. Tento stav je výhodný pro dlužníky, kterým klesá reálná hodnota dluhu, naopak je nevýhodný pro věřitele, kterým klesá reálná hodnota půjčených peněz.“⁴*
- **Efektivní úroková míra** je ukazatel, který pomáhá srovnat výslednou úrokovou sazbu při rozdílných periodách úročení.
„Roční efektivní úroková míra nám říká, jak velká roční nominální úroková míra při ročním připisování úroků odpovídá roční nominální úrokové míře při měsíčním, denním či jiném připisování.“⁵
Pokud se termínovaný vklad s úrokovou sazbou 4 % ročně úročí měsíčně, není výsledná roční procentuální úroková míra 4 % ale 4,07 %.⁶

3.1.3 Typy úročení

Existují dva základní způsoby úročení.

- **Jednoduché úročení:** úroky se připisují stále k základnímu kapitálu. Jedná se o lineární nárůst, což znamená, že nevznikají úroky z úroků. Tato forma je typická pro směnky a státní dluhopisy.
- **Složené úročení:** úroky se připisují k základní částce a spolu s ní se v dalším úrokovém období úročí. Jde o geometrickou řadu čísel. Tímto typem úročení se vyznačují podílové fondy a stavební spoření.

³ RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. *Finanční matematika pro každého. 5., zcela přeprac. vyd.* Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1230-X

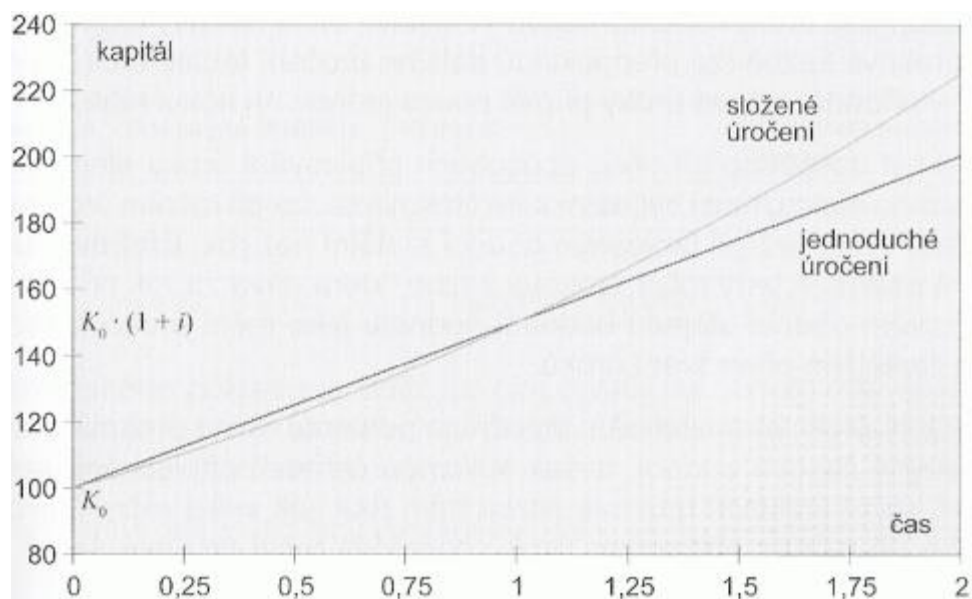
⁴ <http://www.penize.cz/80356-co-jsou-urokove-sazby>

⁵ RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. *Finanční matematika pro každého. 5., zcela přeprac. vyd.* Praha: Grada, 2005. s. 26. ISBN 80-247-1230-X

⁶ <http://www.penize.cz/kalkulacky/efektivni-urokova-mira#efurok>

3.1.4 Srovnání jednoduchého a složeného úročení

Graf č. 1 – Jednoduché a složené úročení

Zdroj: RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J., *Finanční matematika pro každého 7. aktualizované vydání*, s. 67

Komentář: na grafu č. 1 je vidět křivka jednoduchého úročení a křivka složeného úročení. Pro investora je s ohledem na delší dobu trvání investice výhodné složené úročení, které nabízí úrok z úroků a tím i vyšší zhodnocení.

Úročení se dále dělí podle toho, kdy dochází k připsování úroků.

- **Polhůtní** úročení neboli dekurzivní, úroky jsou připsovány na konci úrokového období.
- **Předlhůtní** úročení neboli anticipativní, úroky jsou placené na začátku úrokového období.⁷

Spoření se dělí podle doby, po kterou se peníze ukládají.

- **Spořením krátkodobým** se rozumí spoření, jehož doba nepřesáhne jedno úrokové období, obvykle jeden rok.
- **Spořením dlouhodobým** se rozumí doba trvání delší než jedno úrokové období.⁸

⁷ RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. *Finanční matematika pro každého. 5., zcela přeprac. vyd.* Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1230-X

3.2 Stavební spoření

Stavební spoření je spoření, které vzniklo za účelem poskytnout lidem výhodné podmínky pro realizaci vlastního bydlení za podpory státu a spořitelén.

„Stavební spoření je účelové spoření spočívající

- *v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření,*
- *v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření,*
- *v poskytování příspěvku fyzickým osobám účastníkům stavebního spoření („státní podpora“).“⁹*

3.2.1 Historie stavebního spoření

První instituce podobající se stavební spořitelně byla založena v roce 1775 v anglickém Birminghamu. Cílem těchto stavebních spořitelén bylo získání finančních prostředků pro omezený počet zájemců a po splnění tohoto cíle zanikly. V 19. století vznikaly další spořitelny například v Austrálii, Jižní Africe, Brazílii, USA a Kanadě. První spolek podobající se stavební spořitelně s principy kolektivního investování byl založen v německém Bielefeldu v roce 1885. Větší rozmach nastal až po první světové válce, kdy bylo založeno Společenství přátel Wüstenrot a to v roce 1924 panem Georgem Kroppem. Další vlna rozvoje nastala v Německu po měnové reformě v roce 1948, kdy si spořitelny vydobyly pevné místo v systému financování bydlení. V první polovině devadesátých let se stavební spoření začalo rozvíjet i ve Východní Evropě, zejména v České republice, na Slovensku a v Maďarsku. Pozitivní zkušenosti s fungováním systému v těchto zemích vedly k zájmu dalších států o jeho zavedení. Na český trh bylo stavební spoření zavedeno schválením zákona číslo 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření. Ačkoli je stavební spoření v České republice jedním z nejmladších bankovních produktů, vydobylo si na trhu finančních instrumentů již od počátku své existence nezastupitelné místo.¹⁰

---

⁸ RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. Finanční matematika pro každého. 7., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3291-6

⁹ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/>

¹⁰ LUKÁŠ, V., KIELAR, P. *Stavební spoření a stavební spořitelny. Vyd. 1.* Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-30-9

3.2.2 Legislativní vymezení podmínek stavebního spoření v České republice

Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření upravuje jak činnost stavebních spořitelen, tak i podmínky v poskytování státní podpory.¹¹

Stavební spoření může provozovat pouze stavební spořitelna – banka, které byla udělena bankovní licence podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, povolující pouze výkon činností, kterými jsou stavební spoření a další činnosti upravené zákonem o stavebním spoření.¹²

Komentář: Stavební spoření se řídí i dalšími právními předpisy, především zákonem č. 586/1992, o daních z příjmů.

3.2.3 Smlouva o stavebním spoření

Smlouva o stavebním spoření je dvoustranný právní akt uzavřený mezi stavební spořitelnou a fyzickou osobou nebo právnickou osobou. Osoba, která uzavře se stavební spořitelnou smlouvu o stavebním spoření, se stává účastníkem. Účastník se zavazuje ukládat vklady ve stanovené výši na zvláštní účet vedený stavební spořitelnou. Smlouva musí obsahovat prohlášení účastníka, zda v rámci této smlouvy žádá o přiznání státní podpory. Toto prohlášení může účastník v průběhu kalendářního roku jedenkrát změnit. Povinnými náležitostmi smlouvy jsou zejména úroková sazba z vkladů a úroková sazba z úvěru ze stavebního spoření. Rozdíl mezi úrokovou sazbou z vkladů a úrokovou sazbou z úvěru ze stavebního spoření může činit nejvýše 3 procentní body. Doba spoření začíná dnem uzavření smlouvy o stavebním spoření a končí dnem uzavření smlouvy o úvěru ze stavebního spoření, nebo vyplacením zůstatku účtu stavebního spoření účastníka, nejpozději však dnem ukončení smlouvy.¹³

3.2.4 Stavební spořitelna

„Stavební spořitelna může obchodovat na vlastní účet s dluhopisy vydávanými členskými státy Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, centrálními bankami, finančními institucemi těchto států, a bankami se sídlem v těchto státech, jakož

---

¹¹ LUKÁŠ, V., KIELAR, P. *Stavební spoření a stavební spořitelny*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-30-9

¹² <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/banky/>

¹³ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/>

i s dluhopisy, za které tyto státy převzaly záruku, a s dluhopisy vydávanými Evropskou investiční bankou, Nordic Investment Bank a Evropskou centrální bankou.“¹⁴

„Stavební spořitelna může finanční prostředky ukládat pouze u bank se sídlem v České republice, poboček zahraničních bank působících na území České republiky nebo u zahraničních bank se sídlem na území členského státu Evropské unie a pouze za předpokladu, že budou přednostně zabezpečeny její závazky vyplývající z uzavřených smluv a že nedojde ke zkracování lhůt splatnosti úvěrů ze stavebního spoření nebo k prodlužování čekacích lhůt na jejich poskytnutí.“¹⁵

Dle Zákona č. 96/1993 o stavebním spoření, § 9, odstavec 4 je zřejmé, že úspory vkladatelů u stavebních spořitelén nejsou dále investovány do podílových fondů dluhopisového, případně akciového typu, jak je tomu u kapitálového a investičního životního pojištění. Popularita stavebního spoření je závislá na státní podpoře. V opačném případě by byl tento produkt díky relativně nízkému úroku nezajímavý. Výhodou je kratší doba trvání smlouvy (6 let) oproti investičnímu životnímu pojištění (IŽP), kdy je nutné dožít se 65 let. U otevřeného podílového fondu je doba, za kterou jsou podílové listy odprodány a peníze připsány na účet investora zkrácena na 10 pracovních dní.¹⁶

Stavební spořitelna získává zdroje financí pouze od tuzemských bank, zahraničních bank, poboček zahraničních bank, finančních institucí, zahraničních finančních institucí a poboček zahraničních finančních institucí. Stavební spořitelna může také vydávat dluhopisy se splatností nejvýše 10 let.¹⁷

3.2.5 Provozovatel a účastník

Provozovatelem stavebního spoření je stavební spořitelna. Stavební spořitelna je banka, která vykovává pouze činnosti povolené licenci. Tyto činnosti jsou stavební spoření a další činnosti podle zákona o stavebním spoření. Při své činnosti podléhá stavební spořitelna bankovnímu dohledu České národní banky. Účastníkem stavebního spoření může být fyzická nebo právnická osoba.¹⁸

¹⁴ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/02/>

¹⁵ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/02/>

¹⁶ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/>

¹⁷ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/02/>

¹⁸ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/>

3.2.6 Poskytování státní podpory

Výnosy ze stavebního spoření jsou atraktivní díky státní podpoře, která má ale snižující se tendenci. V předchozích letech byla státní podpora ve výši 25 % z vkladu, v roce 2003 byla podpora ve výši 15 %. Aktuálně je podpora ve výši 10 % z vkladu maximálně však z částky 20 000 Kč. Maximální podpora je tedy 2 000 Kč ročně na poplatníka. Úroky z vkladů ze stavebního spoření, včetně úroků ze státní podpory jsou osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob.¹⁹

Nárok na vyplacení zálohy uplatňuje pojišťovna souhrnně za všechny svoje zákazníky písemnou žádostí u ministerstva a to vždy po uplynutí jednoho roku. Spořitelna připiše zálohu státní podpory na účet účastníka nejpozději do jednoho měsíce od obdržení zálohy od ministerstva. Ministerstvo vyplatí stavební spořitelně částku ročních záloh státní podpory nejpozději do dvou měsíců od doručení žádosti. Státní podporu může získat občan České republiky, občan Evropské unie, kterému byl v České republice vydán průkaz o pobytu a rodné číslo a fyzická osoba s trvalým pobytem v České republice.²⁰

„Ministerstvo stanoví vyhláškou termín, způsob podání a náležitosti žádosti včetně způsobu zajišťování jejích oprav nebo doplnění.“²¹

„Ve stavebním spoření musíme vydržet, než uběhne vázací lhůta. Ta je momentálně 6 let. Pokud bychom vybrali peníze předčasně, státní podpora propadne. Stavební spoření je velmi bezpečný produkt. Peníze na stavebním spoření jsou ze zákona pojištěny a tak nás nemusí trápit kreditní riziko. Zároveň je dopředu známé, jaké výnosy budeme mít a jak se bude investice vyvíjet.“²²

3.2.7 Výplata státní podpory

Státní podpora je na účtu účastníka po dobu spoření pouze evidována. V případě, že splní podmínky stanovené smlouvou a po dobu 6 let ode dne uzavření smlouvy se spořením nijak nenakládá nebo pokud od uzavření smlouvy do 6 let uzavře smlouvu o úvěru ze stavebního spoření a naspořené peníze použije na bytové potřeby, má nárok na

---

¹⁹ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3813-0

²⁰ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/03/>

²¹ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/03/>

²² SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. s. 177. ISBN 978-80-247-3813-0

vyplacení státní podpory. V ostatních případech nemá účastník nárok na státní podporu a spořitelna je povinná zálohy evidované na jeho účtu do dvou měsíců vrátit ministerstvu. V případě vrácení státní podpory ministerstvu se úroky vzniklé ze státní podpory ponechávají účastníkovi.²³

Stavební spořitelny vybírají od účastníků poplatky za vedení účtu a vstupní poplatek stanovený procentem z cílové částky, obvykle ve výši 1 %.²⁴

3.2.8 Práva a povinnosti stavební spořitelny

Stavební spořitelna kontroluje v průběhu trvání smlouvy s účastníkem, zda má účastník nárok na státní podporu. V případě nesplnění podmínek stanovených tímto zákonem, stavební spořitelna další zálohy státní podpory nečerpá a je povinna příslušnou částku přijatých záloh státní podpory vrátit ministerstvu. V případě porušení smlouvy při čerpání úvěru ze stavebního spoření je účastník povinen úvěr nebo jeho část včetně státní podpory vrátit ve lhůtě stanovené spořitelnou. Státní podporu vrátí stavební spořitelna ministerstvu.²⁵

„Po dobu nejméně 10 let od ukončení smlouvy je stavební spořitelna povinna uchovávat všechny doklady týkající se výplaty státní podpory. Tímto ustanovením nejsou dotčeny lhůty v případech, kdy jiné právní předpisy stanoví lhůty delší.“²⁶

Doba spoření začíná dnem uzavření smlouvy a končí poskytnutím úvěru nebo vyplacením uspořené částky, státní podpory a úroků z nich.²⁷

3.3 Životní pojistky

Základním cílem životního pojištění je ochrana jednotlivce a jeho rodiny před finančními důsledky nejrůznějších životních situací. Nejdůležitější jsou životní pojištění proti riziku smrti, proti riziku trvalé invalidity či smrti úrazem. Na trhu existují dva

---

²³ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/03/>

²⁴ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. I. vyd.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3813-0

²⁵ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/03/>

²⁶ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/03/>

²⁷ <http://www.burinka.cz/cs/obchodni-podminky/zakon-o-stavebnim-sporeni/03/>

základní druhy životních pojištění, a to rizikové životní pojištění a rezervotvorné životní pojištění (kapitálové, investiční).²⁸

Životní pojistky získaly oblibu v podobě spořicíh a investičních produktů. Je patrné, že tento zájem je způsoben reklamou ze strany pojišťoven respektive jejich zprostředkovatelů, kteří jsou bohatě odměňováni za sjednané pojistky. Dalším důvodem je státní podpora v podobě daňových odpočtů, ze které těží jak pojištěnci, tak pojišťovny.²⁹

„V případě životního pojištění nejsme vlastníky investice. Vůči pojišťovně jsme ve vztahu věřitele. Pojišťovna nám naše peníze dluží. Podstupujeme tedy kreditní riziko pojišťovny. Kdyby náhodou pojišťovna zkrachovala, tak budeme doufat, že po ní klienty převezme jiná pojišťovna.“³⁰

„Další rozdíl je, že v případě pojišťovny se platí daň ze zisku ve výši 15 %. Pojišťovna spočítá celkovou částku k vyplacení, odečte zaplacené pojistné a rozdíl zdaní. Podílové fondy jsou však od této daně osvobozeny.“³¹

3.3.1 Historie životního pojištění

Historie pojišťovnictví má celosvětově dlouhou tradici. Lidé byli odedávna sužováni strachem z negativních životních událostí, které nepříznivě ovlivňovaly jejich životy. První zmínky o snaze chránit se před důsledky nahodilých jevů lze datovat už v období 2 500 let před naším letopočtem. Pojištění bylo spojováno s uzavíráním vzájemných dohod o společném krytí výdajů na pohřby, zabezpečení pozůstalých, krytí ztrát spojených s přepravou zboží, živelných událostí, hladomoru a válek.³²

3.3.2 Novodobá historie v ČR

Po roce 1989 došlo v českém pojišťovnictví k významným změnám. Nastal zde přechod od centrálně řízeného pojišťovnictví k systému založenému na tržním

---

²⁸ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví. 3., aktualiz. vyd.* Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-51-4

²⁹ DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví. 3., aktualiz. vyd.* Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-51-4

³⁰ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. s. 170. ISBN 978-80-247-3813-0

³¹ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. s. 171. ISBN 978-80-247-3813-0

³² DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví. 3., aktualiz. vyd.* Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-51-4

mechanismu. Tento systém bylo nutno zabezpečit legislativně. Prvním právním předpisem, který upravoval problematiku pojišťovnictví v tržních podmínkách, byl zákon č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví. Tato právní norma byla zaměřena na úpravu podmínek podnikání, vymezení právních forem subjektů zabývajících se pojišťovací činností a vytvořením dozorčího orgánu nad pojišťovnami.³³

První nově vzniklou pojišťovnou byla družstevní pojišťovna Kooperativa. Mezi další lze uvést například pojišťovnu Otčina, Hasičskou vzájemnou pojišťovnu, Živnostenskou pojišťovnu, IPB Pojišťovnu a další. Současně byly vytvořeny podmínky pro vstup zahraničních pojišťoven na pojistný trh na našem území. Po vstupu České republiky do Evropské unie se české pojišťovnictví vyvíjí v souladu s normami EU.³⁴

3.3.3 Legislativní vymezení podmínek životního pojištění v České republice

Základní vymezení pojmů, právní úpravu a další náležitosti pojistné smlouvy upravuje **zákon č. 37/2004 Sb.**, o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů. Dále se na úpravu životního pojištění vztahuje zákon č. 586/1992, o daních z příjmů a zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví.

3.3.4 Pojistná smlouva

„Pojistná smlouva je smlouvou o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné.“³⁵

Pojistitel je oprávněn při uzavírání a změně pojistné smlouvy požadovat od pojistníka identifikační údaje a vést je ve své evidenci. Identifikačními údaji se rozumí u fyzických osob jméno, popřípadě jména, příjmení, adresa bydliště a rodné číslo nebo datum narození, nebylo-li rodné číslo přiděleno. U právnických osob název obchodní firmy nebo název právnické osoby, její sídlo a u tuzemských právnických osob též identifikační číslo osoby. Pojistná smlouva obsahuje pojistné podmínky, kterými jsou vymezení podmínek vzniku, trvání a zániku pojištění, vymezení pojistné události, stanovení

---

³³ BÖHM, A., MUŽÁKOVÁ, K. *Pojišťovnictví a regulace finančních trhů. 1. vyd.* Praha: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-035-5

³⁴ KARFIKOVÁ, M., ČECHOVÁ, J., PŘIKRYL, V. *Základy pojišťovacího práva. Vyd. 1.* Praha: Orac, 2001. ISBN 80-86199-27-4

³⁵ http://business.center.cz/business/pravo/zakony/pojistna_smlouva/cast1h1.aspx

podmínek, za kterých nevzniká pojistiteli povinnost poskytnout pojistné plnění (výluky z pojištění), způsob určení rozsahu pojistného plnění a jeho splatnost.³⁶

3.3.5 Forma pojistné smlouvy

Pojistná smlouva a ostatní právní úkony týkající se pojištění musí mít písemnou formu, s výjimkou krátkodobého pojištění, s pojistnou dobou kratší než 1 rok, není-li dohodnuto v pojistné smlouvě jinak. Každá ze stran musí obdržet alespoň jedno vyhotovení pojistné smlouvy, to platí i pro změny smlouvy v písemné formě. Pojistná smlouva týkající se velkých pojistných rizik podle zákona upravujícího pojišťovnictví musí být uzavřena písemně.³⁷

3.3.6 Základní podmínky pro provozování činností v pojišťovnictví

Na území České republiky může provozovat pojišťovací činnost pouze tuzemská pojišťovna, pojišťovna z jiného členského státu na základě práva zřizovat pobočky nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby a pojišťovna z třetího státu, které bylo Českou národní bankou uděleno povolení k provozování této činnosti. Žádost o udělení povolení k činnosti nesmí být Českou národní bankou posuzována s ohledem na ekonomické potřeby trhu. Česká národní banka uděluje povolení, jestliže jsou splněny podmínky stanovené zákonem o pojišťovnictví.³⁸

3.3.7 Provozování pojišťovací činnosti tuzemskou pojišťovnou

Česká národní banka uděluje povolení k provozování pojišťovací činnosti životních i neživotních pojištění. Česká národní banka může požadovaný rozsah činností omezit, jestliže není dostatečně prokázána schopnost žadatele finančně nebo provozně zabezpečit provozování činnosti v rozsahu uvedeném v žádosti. Pro povolení činnosti musí tuzemská pojišťovna, jejíž sídlo je na území České republiky, poslat České národní bance žádost. Ta o žádosti rozhodne nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy jí byla doručena. Oprávnění k provozování pojišťovací činnosti vznikne tuzemské pojišťovně dnem jejího zápisu do obchodního rejstříku.³⁹

---

³⁶ http://business.center.cz/business/pravo/zakony/pojistna_smlouva/cast1h1.aspx

³⁷ http://business.center.cz/business/pravo/zakony/pojistna_smlouva/cast1h1.aspx

³⁸ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/pojistovnictvi-2009-277/cast2.aspx>

³⁹ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/pojistovnictvi-2009-277/cast2.aspx>

3.3.8 Základní kapitál pojišťovny

Základní kapitál tuzemské pojišťovny může být tvořen pouze peněžním vkladem. Základní kapitál musí být splacen před podáním žádosti o udělení povolení k provozování pojišťovací činnosti. Výše základního kapitálu tuzemské pojišťovny činí při provozování pojišťovací činnosti jednoho nebo více pojistných odvětví životních pojištění nejméně 90 000 000 Kč.⁴⁰

3.3.9 Rizikové životní pojištění

„Rizikové životní pojištění kryje základní riziko, tedy riziko smrti. Jejich součástí tedy není žádná spořicí složka. Veškeré zaplacené pojistné jde na krytí rizik. Rizikové životní pojištění je vhodné hlavně pro ty, kteří chtějí zabezpečit blízké v případě smrti. Aby byli schopni vyrovnat případné závazky, které po sobě zanechá. Kromě pojištění proti riziku smrti může krýt pojistka i další rizika (úrazu, trvalou invaliditu aj.).“⁴¹

3.3.10 Rezervotvorné životní pojištění (kapitálové, investiční)

3.3.11 Kapitálové životní pojištění

Kapitálové životní pojištění je kombinací pojištění pro případ smrti nebo dožití a spoření. Jedná se tedy o kombinaci dvou produktů, kterými jsou rizikové životní pojištění a dluhopisová investice. Část placeného pojistného je určena na pokrytí rizika smrti a část je dále investována.⁴²

„V případě kapitálového pojištění peníze spravuje pojišťovna v tzv. rezervách. Pojišťovna nám garantuje minimální míru zhodnocení (tzv. technickou úrokovou míru – TUM). Aby se pojišťovny neutrhly ze řetězu a nezačaly slibovat nereálná zhodnocení ve snaze nalákat klienty, stanovuje ČNB horní strop. Aktuální horní hranice TUM je 2,5 %. Prostředky spravované v rezervách nemůže pojišťovna investovat libovolně. Povolené investiční limity stanovuje vyhláška tak, aby bylo možné dosáhnout garantovaného zhodnocení. Portfolio tak může být tvořeno prakticky pouze dluhopisy a nástroji peněžního trhu. Akcie mohou být v portfoliu jen velmi okrajově. Proto se kapitálové životní pojištění chová prakticky jako dluhopisová investice s vyššími poplatky. Na rozdíl od přímé investice

⁴⁰ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/pojistovnictvi-2009-277/cast2.aspx>

⁴¹ <http://www.penize.cz/80353-co-je-zivotni-pojisteni>

⁴² <http://www.mesec.cz/pojisteni/zivotni-pojisteni/kapitalove-zivotni-pojisteni/pruvodce/>

*do dluhopisového fondu nejsou v kapitálovém životním pojištění poplatky vidět. V tom případě platí, co oči nevidí, to srdce nebolí a díky poplatkům je toto řešení dražší.*⁴³

3.3.12 Investiční životní pojištění

Investiční životní pojištění nabízí vyšší zhodnocení, ale také vyšší riziko. Pojišťovna vybrané peníze rozdělí na dvě části, přičemž první použije na zaplacení rizika a druhou investuje do podílových fondů, které si klient sám vybere, případně do státních dluhopisů nebo obligací s vysokým ratingem. Jedná se tedy o pojistku spojenou s investicí do fondů. Klient sám zodpovídá za své rozhodnutí, do kterého podílového fondu pojišťovna investici pošle a nemá garantované zhodnocení. Výhodou je možnost několikanásobně zvýšit výnos, ale v tomto případě musíme počítat s vyšším rizikem ztráty peněz. Na rozdíl od přímé investice do podílového fondu má klient omezený výběr rozhodování. Je totiž závislý na portfoliu fondů dané pojišťovny.⁴⁴

*„Investiční životní pojištění má často složitou poplatkovou strukturu. V zásadě lze u investičního životního pojištění rozlišovat tyto poplatky: náklady na uzavření smlouvy a provize. Obvykle jsou ve výši jednoho až dvou ročních pojistných. Pokud je tedy pojistné 1 000 Kč měsíčně, tak je to 12-24 tis. Kč. Tyto poplatky jsou důvodem, proč při zrušení pojištění po dvou letech nedostanete zpravidla vůbec nic.*⁴⁵

Komentář: Dalším významným poplatkem je poplatek do fondů, který si účtuje jak fondová společnost, tak i pojišťovna. Správcovský poplatek je další dvojitý poplatek. Kromě toho se platí za vedení účtu daň z výnosu, která činí 15 %. Informace o poplatcích najdeme na stránkách www.t-a-n-k.eu nebo www.produktovelisty.eu. Ukazatel TANK počítá, jaká část výnosu směřuje na poplatky při modelovém vývoji.

„TANK je poměrem všech předpokládaných zaplacených poplatků vůči předpokládané budoucí hodnotě investice. TANK 30% neznamená, že by na konci zbylo 70

---

⁴³ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. s. 172. ISBN 978-80-247-3813-0

⁴⁴ FILIP, M. *Osobní a rodinné bohatství: jak se dobře zajistit. Vyd. 1.* Praha: C.H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-466-X

⁴⁵ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. s. 173. ISBN 978-80-247-3813-0

*% z vložených peněz. Znamená to, že pokud se svých 400 000,- zhodnotí na 1 mil Kč, 300 000,- si nechá finanční instituce a na mě zbude 700 000,-.*⁴⁶

Výhodou IŽP je daňová uznatelnost zaplaceného pojistného. Dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, maximální odečitatelná částka činí **12.000 Kč ročně**. Pokud uzavřete více pojistných smluv, částky pro odpočet se sčítají, stále však platí maximální dvanáctitisícová částka. V případě předčasného ukončení pojistky vzniká povinnost i zpětně dodanit vzniklý rozdíl.⁴⁷

Dle mého názoru by si člověk měl vybrat takový fond, který obsahuje více komodit (například kombinace akcií a dluhopisů). Eliminuje se tím riziko spojené s investicí do fondů.

3.4 Podílový fond

*„Podílový fond je soubor majetku, který náleží všem vlastníkům podílových listů podílového fondu, a to v poměru podle vlastních podílových listů.“*⁴⁸

Podílové fondy fungují na principu kolektivního investování. Nabízejí možnost investorům s podobným investičním záměrem, aby spojili své peníze a měli je investovány a spravovány profesionálními investičními manažery. Fond může investovat do akcií, dluhopisů nebo do peněžních prostředků. Investoři se podílejí na výnosech fondu, jeho nákladech a jiných dalších ziscích nebo ztrátách, které fond zrealizuje v poměru k jednotkám, které vlastní.^{49, 50}

3.4.1 Historie kolektivního investování

Historie kolektivního investování je ve světě velmi dlouhá a pestrá. První americký investiční fond vznikl v roce 1894 na Harvardské univerzitě pod názvem Boston Personal Property Trust. První otevřený podílový fond v Bostonu vznikl v roce 1924 pod názvem The Massachusetts Investment Trust. Ve spojených státech bylo na přelomu tisíciletí 60% všech finančních aktiv domácností a firem uloženo v podílových fondech. První fond

---

⁴⁶ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. s. 173. ISBN 978-80-247-3813-0

⁴⁷ <http://www.finance.cz/pojisteni/osoby/zivotni-pojisteni/danova-uspora/>

⁴⁸ <http://www.cnb.cz/cs/obecne/slovník/p.html>

⁴⁹ <http://www.franklintempleton.cz/cs-cz/investor/investor-skolstvi/financni-zaklady/uvod-podilovych-fondu>

⁵⁰ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011.

ISBN 978-80-247-3813-0

v Evropě byl založen v roce 1849 ve Švýcarsku pod názvem Société civile Genevoise d'emploi de fonds, dále pak ve Velké Británii (1868), v Německu (1923). Celoevropská historie kolektivního investování začíná v roce 1985, kdy Evropská rada schválila jednodušší možnost „přeshraničního“ prodeje cenných papírů. Počátky kolektivního investování v České republice jsou spojeny s českými privatizačními investičními fondy a kupónovou privatizací v roce 1993. V letech 1999-2000 došlo k výrazné proměně podílových fondů. Investiční společnosti musely být „přelicencovány“ a tím došlo k odstranění podvodných společností. Dnes je nabídka fondů podobná té v Německu či ve Velké Británii a každým rokem přibývá nových registrací převážně zahraničních fondů.⁵¹

3.4.2 Legislativní vymezení podmínek podílových fondů v České republice

Právní úprava investičních společností a investičních fondů je **upravena zákonem č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech**. Dozorčím orgánem v České republice je Komise pro cenné papíry – www.sec.cz. Asociace investičních společností: Unie investičních společností (UNIS) ČR – www.uniscr.cz.⁵²

3.4.3 Investiční společnost

„Investiční společnost je právnická osoba se sídlem v České republice, která je na základě povolení uděleného Českou národní bankou oprávněna obhospodařovat investiční fond nebo zahraniční investiční fond, popřípadě provádět administraci investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu.“⁵³

Česká národní banka udělí povolení, jestliže je splacen základní kapitál, včetně počátečního kapitálu ve výši 125 000 EUR.⁵⁴

3.4.4 Den vzniku oprávnění k obhospodařování

Oprávnění k obhospodařování investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu vzniká právnické osobě zapsané do obchodního rejstříku dnem nabytí právní moci

---

⁵¹ FILIP, M. *Osobní a rodinné bohatství: jak se dobře zajistit. Vyd. 1.* Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-466-X

⁵² STEIGAUFG, S. *Fondy: jak vydělávat pomocí fondů. 1. vyd.* Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0247-9

⁵³ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/investicni-spolecnosti-a-fondy/cast2.aspx>

⁵⁴ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/investicni-spolecnosti-a-fondy/>

rozhodnutí České národní banky o udělení povolení k činnosti a to investiční společnosti, samosprávného investičního fondu a zahraniční osoby.⁵⁵

3.4.5 Obhospodařování a správa fondu

Obhospodařováním investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu je správa majetku tohoto fondu, včetně investování na účet tohoto fondu, a řízení rizik spojených s tímto investováním. Obhospodařovat investiční fond smí pouze právnická osoba, která získá oprávnění udělené Českou národní bankou podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech.⁵⁶

Každý, komu je svěřena správa majetku, který mu nepatří, jedná jako zástupce vlastníka. Ten, komu je svěřena plná správa cizího majetku, dbá o jeho rozmnožení a uplatnění v zájmu beneficenta. Správce může se spravovaným majetkem činit cokoli, co je nutné a užitečné.⁵⁷

Správce rozhoduje o investicích se zřetelem k výnosu a předpokládanému zisku, cílem je dosáhnout takového poměru mezi pevným příjmem a pohyblivými výnosy, které rozumně odpovídají hospodářským podmínkám. Správce nesmí nabýt pro beneficenta více než 5 % akcií téhož emitenta, akcii, dluhopis nebo jiný dlužnický cenný papír osoby, která porušila povinnost platit z cenného papíru výnos. Takové osobě správce nesmí ani poskytnout úvěr. Správce je povinen předkládat podrobné vyúčtování správy nejméně jednou ročně, dále je povinen předložit účetní knihy a doklady týkající se správy k přezkoumání.⁵⁸

3.4.6 Depozitář

„Depozitářem investičního fondu nesmí být obhospodařovatel tohoto fondu.“⁵⁹

Každý fond kolektivního investování musí mít pouze jednoho depozitáře. Depozitářem investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu je právnická osoba, která je na základě depozitářské smlouvy oprávněna opatrovat majetek investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu. Právo depozitáře je zřídit a vést peněžní účty a evidovat

⁵⁵ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/investicni-spolecnosti-a-fondy/>

⁵⁶ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/investicni-spolecnosti-a-fondy/cast2.aspx>

⁵⁷ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/investicni-spolecnosti-a-fondy/cast2.aspx>

⁵⁸ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/cast3h2d6.aspx>

⁵⁹ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/investicni-spolecnosti-a-fondy/cast4.aspx>

pohyb veškerých peněžních prostředků náležících do majetku investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu.⁶⁰

3.4.7 Vytvoření, vznik a zánik podílového fondu

Vznik podílového fondu je možný pouze písemnou formou, jinak je neplatný. Zakladatelé vytvoří podílový fond, shodnou-li se s tím, kdo se má stát jeho obhospodařovatelem. Právnícké, fyzické osobě, jejíž název je obsažen v označení podílového fondu, náleží právo rozhodovat o tom, kdo bude obhospodařovatelem, administrátorem a depozitářem tohoto podílového fondu. Příslušným orgánem pro toto rozhodování je statutární orgán této právnické osoby. Podílový fond vzniká dnem zápisu do seznamu podílových fondů vedeného Českou národní bankou. Podílový fond se vytvoří i jednostranným právním jednáním toho, kdo se má stát jeho obhospodařovatelem. Podílový fond zaniká dnem výmazu z tohoto seznamu. Návrh na výmaz podílového fondu ze seznamu podává likvidátor nebo jiná osoba, která osvědčí právní zájem.⁶¹

3.4.8 Podílové listy

Podílový list je cenný papír, který představuje podíl podílníka na podílovém fondu a se kterým jsou spojena práva podílníka plynoucí z tohoto zákona nebo ze statutu podílového fondu. Podílový list obsahuje: označení "podílový list", údaje nutné k identifikaci podílového fondu, jmenovitou hodnotu, včetně uvedení měny, v níž je jmenovitá hodnota vyjádřena, údaj o druhu podílového listu, označení formy podílového listu, číselné označení podílového listu.⁶²

3.4.9 Otevřený podílový fond

„Otevřené podílové fondy shromažďují finanční prostředky od investorů, za které pak profesionální správce, kterým je investiční společnost, nakupuje různé cenné papíry, čímž rozkládá riziko a tak ho každý podílník (klient) nese méně, než kdyby investoval sám do jednotlivých titulů.“⁶³

---

⁶⁰ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/investicni-spolecnosti-a-fondy/cast4.aspx>

⁶¹ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/investicni-spolecnosti-a-fondy/cast6.aspx>

⁶² KLÍNSKÝ, P. a kol., *Finanční gramotnost: obsah a příklady z praxe škol*. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2008. ISBN 978-80-87063-13-2

⁶³ <http://www.iscs.cz/web/fondy/>

Otevřený podílový fond spravuje investiční společnost. Správce nebo investiční manažer rozhoduje o tom, jaké cenné papíry budou do portfolia nakoupeny. Každý fond má předem stanovenou strategii a typ aktiv, která nakupuje. Tyto informace jsou zahrnuty ve statutu fondu a díky tomu víme, jaký typ cenných papírů budeme nakupovat a na jakých trzích se budou investovat naše prostředky. Označení otevřený podílový fond se užívá proto, že kdykoliv je možné do fondu investovat a kdykoliv je možné prostředky vybrat. Hodnota našich podílů se mění s ohledem na to, jak se mění hodnota celého fondu. Každý den je hodnota podílových listů přeceněna, a pokud má investor zřízený on-line účet lze vidět, jakou má jeho investice hodnotu. Hodnotu podílového listu lze zjistit i na specializovaných webových stránkách například www.fondsprofessionell.at. Naše investice jsou použity na nákup podílových listů, odtud název podílový fond. Jsme tedy majiteli části fondu s ohledem na velikost investice. Otevřený podílový fond nemá omezený počet vydávaných podílových listů.⁶⁴

3.4.10 Uzavřený podílový fond

„Uzavřený podílový fond je fond, u něhož je stanoven minimální počet vydaných podílových listů a je stanovena doba, po kterou budou podílové listy vydávány. V průběhu stanovené doby trvání fondu nemá podílník právo na odkoupení podílového listu investiční společností. Podílový list může být obchodován na veřejném trhu cenných papírů.“⁶⁵

Uzavřený podílový fond nemá za povinnost odkupovat podílové listy od podílníků, lze s nimi však obchodovat na kapitálových trzích. Kromě toho má omezený počet vydávaných podílových listů a to jak minimálně, tak maximálně. Prodej minimálního počtu navíc musí proběhnout v určitém čase.⁶⁶

3.4.11 Cesta peněz

Při přímém investování do podílových fondů záleží, zda investujeme do českých, případně zahraničních fondů. U zahraničních fondů jdou peníze přes transferní banku, která zajišťuje směnu peněz a následně přes depozitní banku, kde funguje oddělená správa majetku, což zajišťuje, že banka nemá přístup k penězům klienta. Fondová společnost stojí

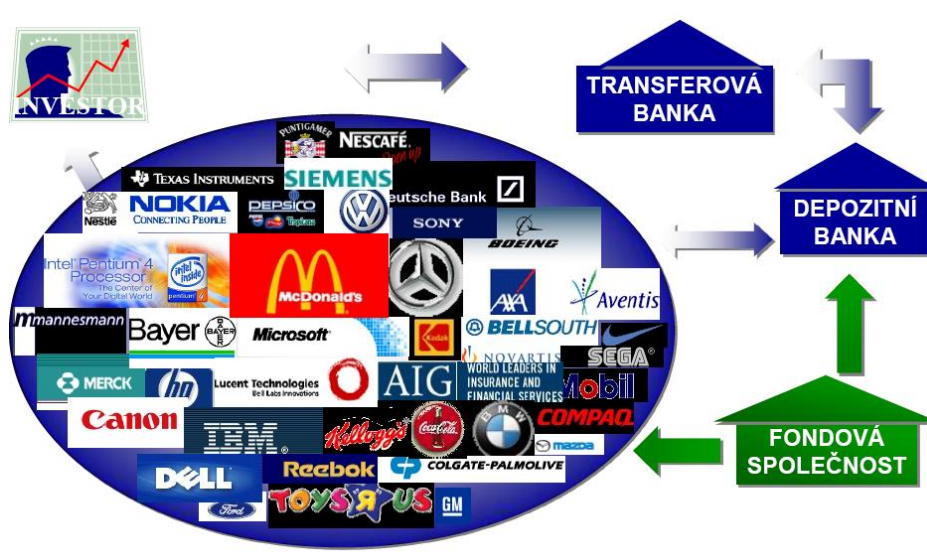
⁶⁴ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3813-0

⁶⁵ <http://www.cnb.cz/cs/obecne/slovník/u.html>

⁶⁶ <http://www.investice.cz/o-podilovych-fondech/t101/>

bokem a rozhoduje pouze o konkrétních nákupech cenných papírů. Nad tím vším dohlíží regulátor, což je komise pro cenné papíry. V případě České republiky tuto činnost vykonává Česká národní banka. Tento systém je celosvětově osvědčený a chrání před vytunelováním fondu a krachem investičních společností. Proto nejsou ve světě žádné případy vytunelování, jaké známe z 90. let v České republice v době kupónové privatizace, kdy fondy neměly tyto bezpečnostní mechanismy a lidé přišli odhadem o 60mld. Kč.⁶⁷

Obrázek č. 1 – Cesta peněz

Zdroj: internetové stránky <http://www.magnetnafinance.cz/financni-poradenstvi/investicni-fondy/co-je-to-investicni-fond>

Komentář: na obrázku č. 1 je investor, jehož investice do zahraničních podílových fondů je v cizí měně např. EUR. Příkladem může být investor s bankovním účtem vedeným v české měně. Dochází k transferu přes transferní banku na EUR. Depozitní banka uskuteční nákup podílových listů daného fondu vybraného investorem. Fondová společnost nestojí v cestě peněz. Jejím úkolem je pouze dohled nad společnostmi a administrativou s tím spojenou.

3.4.12 Náklady na investici

Náklady v otevřených podílových fondech jsou následující:

- vstupní poplatky
- výstupní poplatky

⁶⁷ <http://www.magnetnafinance.cz/financni-poradenstvi/investicni-fondy/co-je-to-investicni-fond>

- správcovské a další poplatky

Vstupní poplatky se platí na začátku investice. Obvykle se jedná o procento z investované částky, ze které se hradí distribuce fondu, odměna zprostředkovatelské společnosti respektive poradci, který obchod uzavřel. Za vstupní poplatek bychom měli dostat kvalitní poradenství a servis.⁶⁸

V případě akciových fondů je poplatek obvykle 3-5 % a lze ho platit, jak již bylo řečeno, z cílové částky předem, nebo strhnutím z pravidelné měsíční investice, anebo lze pravidelnou měsíční investici navýšit o daný poplatek a docílit tak úročení celé částky. U dluhopisových fondů je obvyklý poplatek ve výši 2-3 %. Výstupní poplatky jsou s ohledem na produkt a typ společnosti různé, případně i nulové.⁶⁹

Odměnou správci fondu je správcovský poplatek (management fee), který se udává v procentech ze spravované částky a jeho výše závisí na fondové společnosti. Obvykle se pohybuje kolem 1 % a je „neviditelný“, neboť zveřejněná cena podílového listu je již o tuto část očištěna. Pro srovnání fondu nejlépe slouží TER – Total Expense Ratio, který nás informuje o celkové nákladovosti fondu. U akciových fondů je výše TER 1,5-2,5 % a snižuje výnos fondu.⁷⁰

Na výnosy z otevřených podílových fondů se vztahuje daňová povinnost. Dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů je výnos osvobozen od zdanění, pokud jsme držiteli cenného papíru déle než 3 roky. V opačném případě je daň z výnosu 15 %.⁷¹

3.4.13 Druhy fondů

Existuje množství fondů, které se liší v druhu aktiv, do nichž investují v minimálním investičním horizontu, tedy v době, po kterou by měl investor držet podíl ve fondu a v úrovni rizika.⁷²

⁶⁸ FILIP, M. *Osobní a rodinné bohatství: jak se dobře zajistit. Vyd. 1.* Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-466-X

⁶⁹ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3813-0

⁷⁰ STEIGAUF, S. *Fondy: jak vydělávat pomocí fondů. 1. vyd.* Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0247-9

⁷¹ <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>

⁷² STEIGAUF, S. *Fondy: jak vydělávat pomocí fondů. 1. vyd.* Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0247-9

3.4.14 Fondy peněžního trhu

Fondy peněžního trhu jsou určeny pro nejmenší úroveň rizika a nejkratší investiční horizont, který se pohybuje od šesti měsíců do jednoho roku. Tyto fondy investují svůj majetek do nástrojů peněžního trhu (dluhopisy se splatností do jednoho roku, bankovní termínované vklady).⁷³

3.4.15 Dluhopisové fondy

Tento druh fondu se vyznačuje nízkou úrovní rizika a dobou držení minimálně 2-3 roky. Výhodou těchto fondů je nízká volatilita, neboli nízké kolísání výnosových měr nebo cen investičních instrumentů, a proto jsou vhodné pro jednorázové úložky většího množství peněz. Převážná část majetku fondu je investována do oblasti bankovníctví, komunálních, státních a podnikových dluhopisů.^{74, 75}

3.4.16 Zastřešovací fondy

Střešní fondy jsou „fondy fondů“, které investují do podílových listů jiných podílových fondů a tím dále diverzifikují riziko. Výhodou těchto fondů je, že manažeři nemusejí sami analyzovat vývoj jednotlivých částí trhu, ale sledují pouze výkonnosti jednotlivých fondů. Tím se snižují administrativní výdaje fondu. Tyto fondy jsou určeny pro střednědobý investiční horizont a vyznačují se středním rizikem.⁷⁶

3.4.17 Smíšené fondy

Rozdělují své portfolio mezi nástroje peněžního trhu, dluhopisy a akcie. Podle poměru můžeme rozlišovat na různé kategorie:

- defenzivní (podíl akcií do 30 %)
- neutrální (30-50 % akcií)
- dynamické (nad 50 % akcií)

Filozofií smíšených fondů je využívat investic do akcií pro případ růstu akciového trhu a v případě poklesu či stagnace naopak využívat rostoucí poptávky po dluhopisech, a to z

---

⁷³ <http://www.penize.cz/15927-druhy-podilovych-fondu>

⁷⁴ <http://www.cnb.cz/cs/obecne/slovník/v.html>

⁷⁵ <http://www.penize.cz/15927-druhy-podilovych-fondu>

⁷⁶ STEIGAUER, S. *Fondy: jak vydělávat pomocí fondů. 1. vyd.* Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0247-9

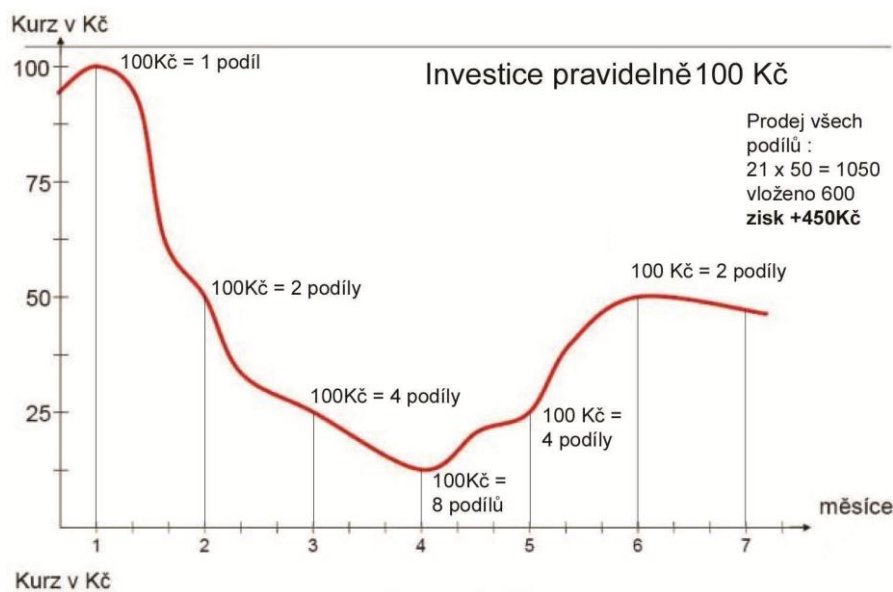
důvodu tlumení dopadu klesajících cen akcií. Náš investiční horizont by měl být v tomto případě střednědobý až dlouhodobý.⁷⁷

3.4.18 Akciové fondy

Tyto fondy jsou určeny pro nejdelší investiční horizont a vyznačující se největší rizikovostí. Nejlepší formou investice do tohoto fondu je měsíční úložka. Investor je více chráněn před volatilitou těchto fondů a může využít tzv. „cost average effect“, což znamená efekt průměrných nákladů, kdy investoři, kteří investují měsíčně stejnou částku, kupují při poklesu akcií více podílů za nižší cenu. Úroveň rizika je zde závislá na vývoji cen akcií jednotlivých společností, do kterých fond investuje. Akciové fondy lze členit dle dalších kritérií:

- regionální fondy (světové - označované jako World nebo Global, asijské, evropské, emerging markets atd.)
- sektorově zaměřené fondy (biotechnologie, Thajsko atd.)^{78, 79}

Graf č. 2 – Cost average effect

Zdroj: internetové stránky <http://pavelrudolf.blog.idnes.cz/c/317018/Pracuji-vase-penize-Poslete-jich-tam-vc-Vite-proc.html>

⁷⁷ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. I. vyd.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3813-0

⁷⁸ STEIGAUFG, S. *Fondy: jak vydělávat pomocí fondů. I. vyd.* Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0247-9

⁷⁹ <http://www.primeinvestice.cz/news/jak-vydelat-na-krizi-cost-average-effect-efekt-prumernych-nakladu/>

Komentář: na grafu č. 2 je znázorněna křivka závislá na čase a hodnotě podílového listu. V prvním měsíci investování je hodnota podílu 100 Kč / 1 podílový list. Druhý měsíc je již poloviční, při stejné investici tedy 100 Kč / 2 podíly. V následujících obdobích je tomu obdobně. Hodnota jednoho podílu po půl roce je 50 Kč, ale díky využití principu „cost average effect“ je hodnota celé investice kladná. Celková suma vložených peněz je 600 Kč. Současná hodnota investice je 1 050 Kč / 21 podílových listů. Zisk + 450 Kč. Graf neznázorňuje konkrétní podílový fond, je pouze ilustrační.

Jaký druh fondu je nejlepší nelze jednoznačně říci. Vždy záleží na druhu investora, na jeho cílech, preferencích, ale také na tom, jaké je ochoten podstoupit riziko. Tedy zda upřednostňuje konzervativní formu investice do dluhopisového fondu s poměrně nízkou volatilitou a nižším výnosem, nebo opak v podobě akciového fondu. Tyto preference lze utřídit na internetových stránkách k tomu určených. Příkladem může být www.morningstar.cz, www.fondsprofessionell.at sdružující většinu světových fondů s možností nahlížení do databáze výkonností, datum založení fondu, manažer fondu a další.⁸⁰

---

⁸⁰ SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3813-0

4 ANALYTICKÁ ČÁST

V této kapitole je zpracován trh stavebního spoření, životního pojištění a podílových fondů v České republice od roku 1993. Součástí kapitoly je analýza úspor českých domácností. Dále je zde proveden modelový návrh investice do výše uvedených produktů a zhodnocení jejich výkonnosti. V analytické části jsou zpracovány výsledky dotazníkového šetření Finanční úspory obyvatel České republiky.

4.1 Trh stavebního spoření v České republice

V současné době je na českém trhu stavebního spoření celkem pět stavebních spořitelen, které jsou členy **Asociace českých stavebních spořitelen** (dále jen AČSS). AČSS byla založena 29. 6. 2000 za účelem ochrany a podpory společných zájmů stavebních spořitelen působících na tuzemském finančním trhu. Základním posláním AČSS je snaha o vytváření optimálního zázemí systému stavebního spoření a upevňování důvěry občanů České republiky ve spolehlivost, funkčnost, stabilitu, kontinuitu a sektoru stavebního spoření.

4.1.1 Stavební spořitelny v České republice

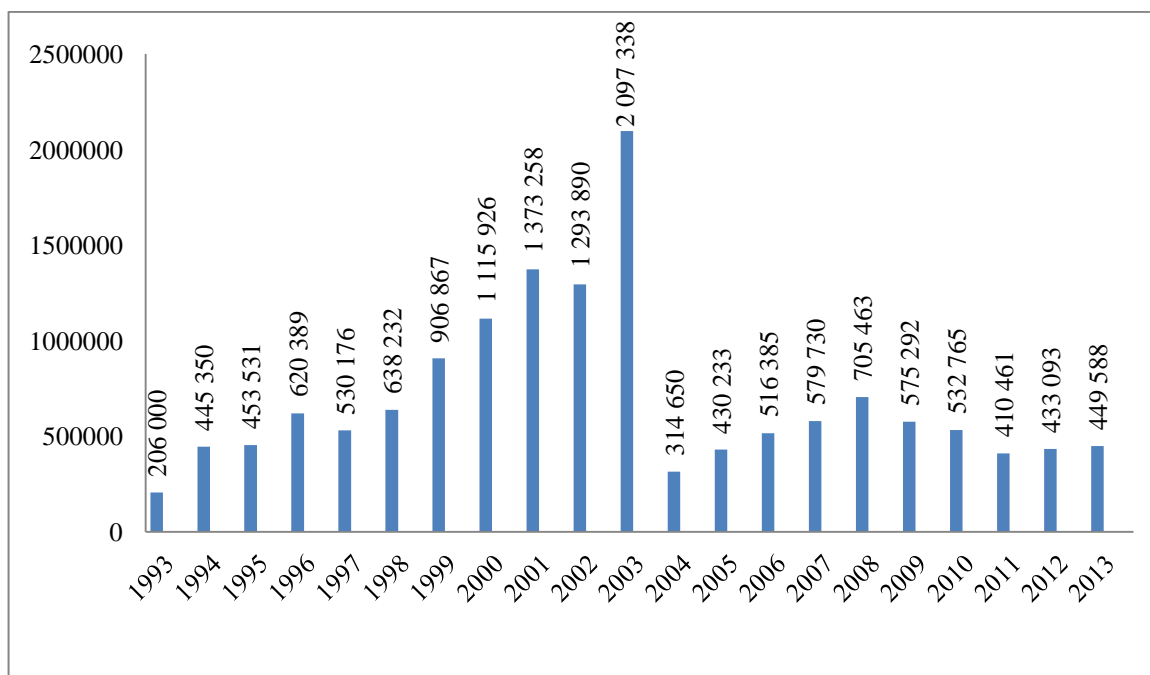
- Českomoravská stavební spořitelna a. s. (činnost zahájena 8. 9. 1993, dále jen ČMSS)
- Stavební spořitelna České spořitelny a. s. (datum zápisu do obchodního rejstříku 22. 6. 1994)
- Modrá pyramida stavební spořitelna a.s. (činnost zahájena 16. 12. 1993)
- Raiffeisen stavební spořitelna a.s. (činnost zahájena 7. 9. 1993)
- Wüstenrot - stavební spořitelna a.s. (činnost zahájena 11. 11. 1993)

4.1.2 Počet nově uzavřených smluv o stavebním spoření

V roce 1993 (rok zavedení stavebního spoření) bylo uzavřeno 206 tisíc smluv o stavebním spoření. Počet uzavřených smluv každým rokem přibývalo. Příliv nových klientů byl způsoben vysokou státní podporou ve výši 4 500 Kč za 1 rok. V letech 1999 až 2002 se počet nově uzavřených smluv pohyboval kolem jednoho milionu. Obrovský rozmach nastal v roce 2003, kdy na plánovanou změnu zákonných podmínek reagovala řada klientů uspořádáním svého rozhodnutí a smlouvami se „předzásobila“. Zvýšený zájem

o stavební spoření byl způsoben změnou, která se připravovala pro rok 2004 a která snížila výši státní podpory na 3 000 Kč a prodloužila vázací dobu z 5 na 6 let. V roce 2003 počet uzavřených smluv přesáhl dva miliony. V roce 2004 nastal dle očekávání a v důsledku novely Zákona č. 96/1993 o stavebním spoření (účinný od 1. ledna 2004) pokles nově uzavřených smluv, a to na hodnotu 314 650. V letech 2005 až 2008 měl počet nově uzavřených smluv stoupající tendenci. Tento nárůst stavebního spoření (2005 – 2008) byl způsoben nejspíše oblibou tohoto produktu. Češi využívají stavební spoření zejména k možnosti následného čerpání úvěru od stavební spořitelny na financování bytových potřeb, případně na rekonstrukce svých nemovitostí. Od roku 2011 byla státní podpora u všech smluv o stavebním spoření bez ohledu na to, kdy byly uzavřeny, sjednocena na 2 000 Kč. Úroky, připisované od roku 2011, se navíc daní 15 procenty. Státní podporu si může klient nárokovat i na více smluv. V dnešní době se počet nově uzavřených smluv pohybuje okolo 400 000 za rok.

Graf č. 3 - Počet nově uzavřených smluv o stavebním spoření

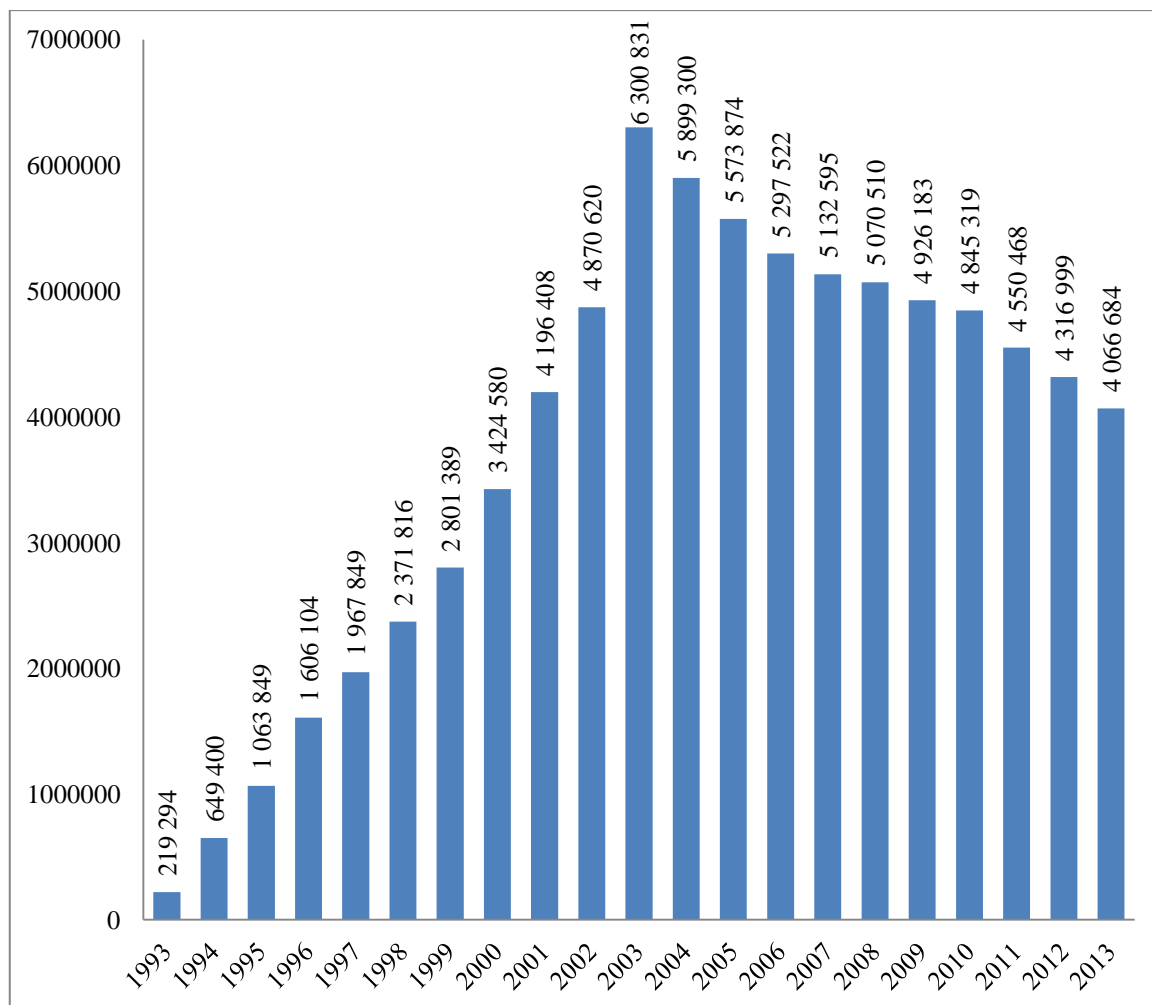
Zdroj: vlastní zpracování na základě dat získaných z <http://www.stavebky.cz/zakladni-ukazatele-vyvoje-stavebniho-sporeni/>

4.1.3 Počet platných smluv o stavebním spoření

V roce 1993 (rok zavedení stavebního spoření) byl počet platných smluv (graf č. 4) 219 294 s růstovým trendem až do roku 2003, kdy dosáhl počet platných smluv

o stavebním spoření svého maxima a to 6 300 831. Jak již bylo řečeno, tento trend byl způsoben poměrně vysokou státní podporou (až do roku 2003), která byla u smluv uzavřených k 1. 1. 2004 snížena a tím došlo k následnému poklesu platných smluv. Počet uzavřených smluv od roku 2004 každým rokem klesá, z 5 899 300 v roce 2004 na 4 066 684 v roce 2013.

Graf č. 4 – Počet platných smluv

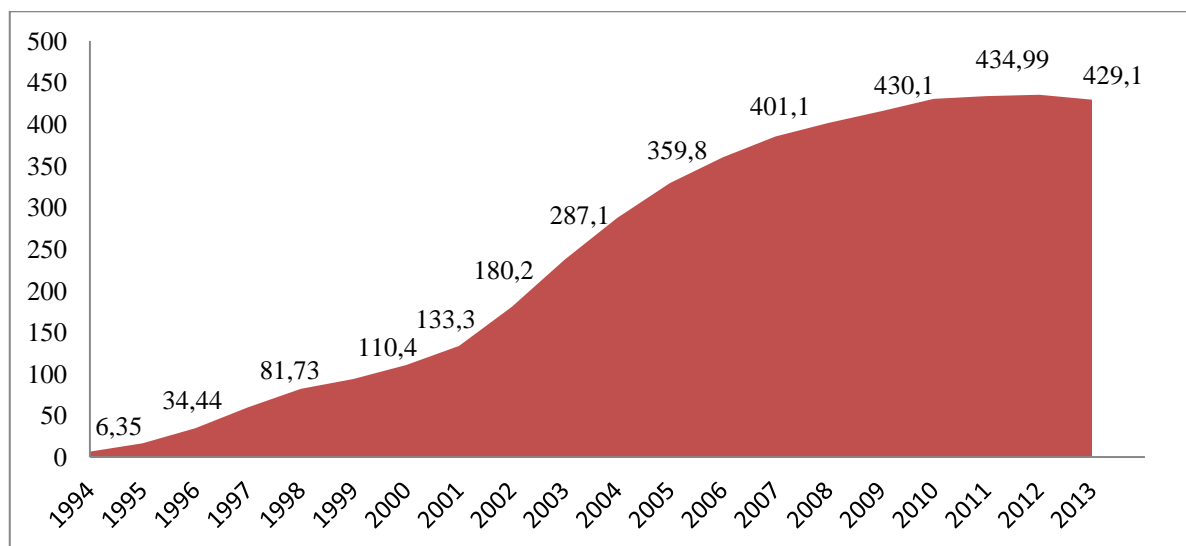
Zdroj: vlastní zpracování na základě dat získaných z <http://www.stavebky.cz/zakladni-ukazatele-vyvoje-stavebniho-sporeni/>

4.1.4 Naspořená částka

Naspořená částka neboli celkový objem prostředků uložených u stavebních spořitelů od vzniku stavebního spoření (1993) každým rokem rostl. Růst byl způsoben přílivem nových klientů, které lákala poměrně vysoká státní podpora. Největší nárůst nastal v roce 2002, tento nárůst byl způsoben zvýšenými investicemi klientů. Na spořicích

účtech účastníků přibylo v roce 2005 téměř 42 mld. Kč, kdy celkový objem naspořených prostředků dosáhl výše 329 mld. Kč. Tento trend pokračoval až do roku 2010. V roce 2011 byl pozorován mírný nárůst naspořené částky, která dosáhla historického vrcholu v roce 2012, a to hodnoty 434,986 mld. Kč. Nárůst naspořené částky klientů byl způsoben navýšením cílových částek u starých smluv o stavebním spoření. Klienti navyšovali cílové částky stávajících smluv, neboť chtěli i nadále využívat tento typ spoření. Poměrně rozšířené využití stavebního spoření zajisté nebylo způsobeno snižujícími se úroky a snižující se výší státní podpory. Bylo to tedy způsobeno buď konzervativním přístupem českého střadatele, nebo neznalostí a nevyužíváním jiných možností zhodnocení úspor. Důležitou roli v oblasti uzavírání smluv o stavebním spoření měli i poradci tyto smlouvy uzavírající, neboť schopnost komunikace s lidmi a správné prezentace produktu v této oblasti hrají klíčovou roli. V roce 2013 nastal poprvé od vzniku stavebního spoření pokles celkové naspořené částky na hodnotu 429,1 mld. Kč. Pokles byl způsoben krokem stavebních spořitelén, pro které byli stávající klienti s výhodnými smlouvami o stavebním spoření příliš nákladní, a tak jim staré smlouvy začali vypovídat písemnou formou.

Graf č. 5 – Výše vkladů klientů (mld. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat získaných z <http://www.stavebky.cz/zakladni-ukazatele-vyvoje-stavebniho-sporeni/>

4.2 Trh životního pojištění v České republice

V současné době je na trhu životního pojištění množství pojišťoven, které jsou sdružovány **Českou asociací pojišťoven** (dále jen ČAP), která je zájmovým sdružením vytvořeným na podporu vzájemné pomoci, spolupráce a zabezpečení zájmů pojišťoven a zajišťoven. Činnost zahájila v lednu 1994. Jejím posláním je koordinovat, zastupovat, hájit a prosazovat společné zájmy pojišťoven ve vztahu k orgánům státní správy a dalším osobám i ve vztahu k zahraničí. Dnes má ČAP celkem 28 řádných členů a 2 členy se zvláštním statutem.

4.2.1 Vybrané životní pojišťovny v České republice

- Řádní členové
  - Allianz pojišťovna a. s. (činnost zahájena 1. 1. 1993)
  - Česká pojišťovna a. s. (27. 10. 1827 byly schváleny stanovy pojišťovny, později První české vzájemné pojišťovny)
  - Generali Pojišťovna a. s. (činnost zahájena 1995)
  - ING Životní pojišťovna N. V. (činnost zahájena 1996)
  - Kooperativa, pojišťovna a. s. (činnost zahájena 1993)
  - Pojišťovna České spořitelny a. s. (činnost zahájena 1993)
- Členové se zvláštním statutem
  - Česká kancelář pojistitelů
  - Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.

4.2.2 Změny životního pojištění od roku 2015

Od roku 2015 nastává zásadní změna ve využívání daňových odpočtů u životního pojištění. Kdo bude chtít využívat daňové úlevy, nebude moci peníze z pojistky průběžně vybírat. Dostane se k nim nejdříve v šedesáti letech. U životních pojistek, kde se uplatňují průběžné výběry, nebude moci pojištěný uplatnit daňový odpočet a příspěvek zaměstnavatele se bude danit stejně jako mzda. Pro využití daňového zvýhodnění u investičního životního pojištění bude potřeba dohoda s pojišťovnou o změně pojistné smlouvy, která znemožní jakékoli průběžné výběry bez ukončení smlouvy. Tato změna by měla proběhnout do 31. března 2015. Této změně lze do určité míry předejít, a to uzavřením druhé smlouvy. Klient může u stávající smlouvy zvolit „nedaňovou variantu“,

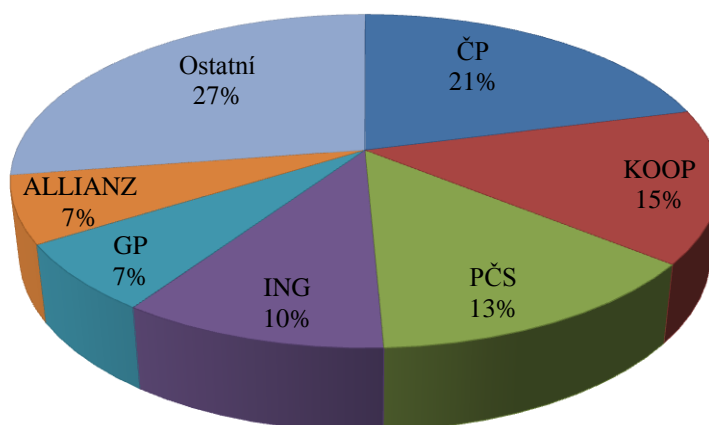

pro daňový odpočet si založí smlouvu novou, kam bude přispívat pouze do výše 12 tisíc Kč ročně a na kterou případně nechá nasměrovat příspěvek zaměstnavatele do výše 30 tisíc Kč ročně. Dvě smlouvy sebou přináší i dvojí poplatky. Před uzavřením druhé smlouvy je důležité propočítat náklady a výnosy, které tento krok přinese.

4.2.3 Podíl pojišťoven na celkovém trhu dle metodiky ČAP v ŽP (r. 2014)

Největší podíl pojišťoven na celkovém předepsaném smluvním pojistném dle metodiky ČAP v ŽP má Česká pojišťovna, která působí na českém trhu nejdéle, dále pak Kooperativa, Pojišťovna České spořitelny, ING pojišťovna, Generali Pojišťovna, Allianz pojišťovna. Obliba jednotlivých pojišťoven je způsobena dobou, po kterou působí na daném trhu, případně hustotou poboček, sítí poradců, nebo lepšími a výhodnějšími smlouvami / úroky, které svým klientům nabízejí.

Graf č. 6 – Zastoupení pojišťoven na ŽP

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat získaných z <http://www.cap.cz/images/statisticke-udaje/vyvoj-pojisteno-trhu/STAT2014Q4GRAFY20150127.pdf>

4.2.4 Životní a neživotní pojištění České pojišťovny

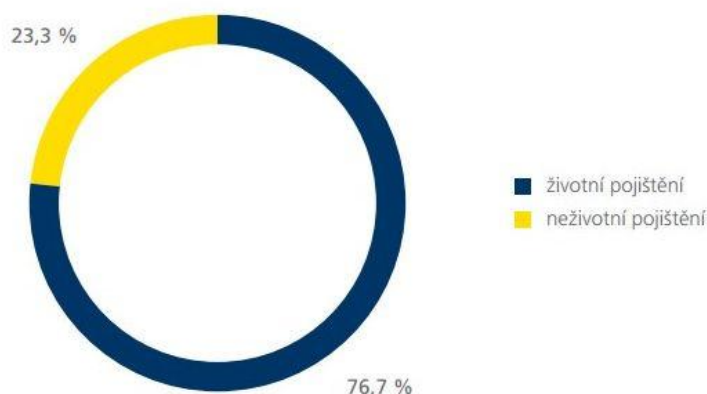
V roce 2013 nastal meziroční pokles celkového předepsaného pojistného na běžně placených smlouvách životního pojištění ve výši přes 5 % (10,3 mld. Kč). Tento pokles mohl být způsoben odlivem klientů, kteří začali využívat lepších možností zhodnocení svých investic například v podílových fondech, u kterých lze finanční prostředky vybrat dříve než v důchodovém věku. Objem předepsaného pojistného jednorázově placených

produktů dosáhl 1,5 mld. Kč. V roce 2013 bylo uzavřeno 154 tisíc smluv o životním pojištění (vyšší počet smluv než v roce 2012).

4.2.5 Struktura finančních investic (životní, neživotní pojištění) České pojišťovny

Struktura a objem finančních investic v členění dle obchodních segmentů ke konci roku 2013 jsou zachyceny v grafu č. 7. Větší podíl (76,7 %) zaujímá životní pojištění, a to z důvodu většího objemu finančních prostředků, které jsou pojištěnci pravidelně ukládány do produktů životního pojištění ať už rizikového k pokrytí rizika smrti, nebo rezervotvorného, kde je část placeného pojistného použita k zajištění rizika smrti. Část placeného pojistného se zhodnocuje (kapitálové, investiční životní pojištění) investicemi do státních dluhopisů, podílových fondů, využitím nástrojů peněžního trhu (peněžní trh je složka finančního trhu, kde aktiva představují krátkodobé půjčky s dobou splatnosti rok a méně). Obchodování na peněžních trzích zahrnuje státní úvěry, obchodní směnky a krátkodobé hypotéky. Peněžní trh zajišťuje likviditu financování pro globální finanční systém.

Graf č. 7 – Struktura finančních investic České pojišťovny (2013)

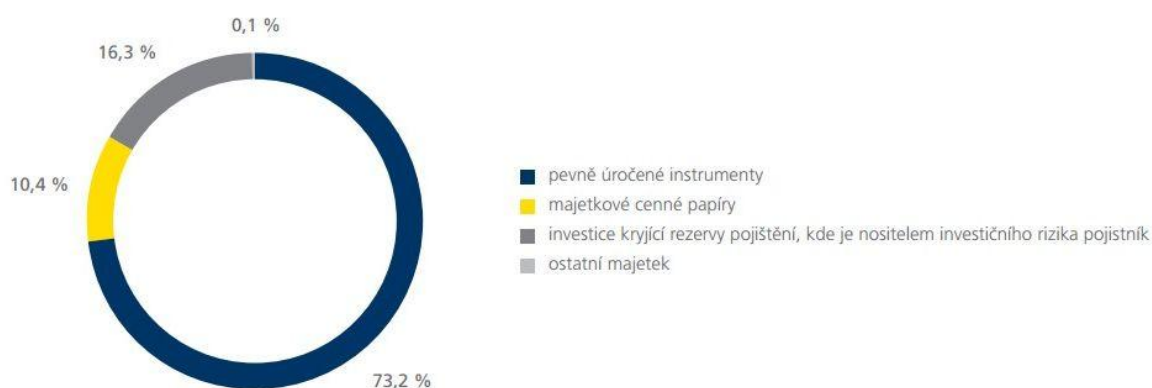
Zdroj: <http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50003/vyrocní-zprava-2013.pdf>

4.2.6 Struktura finančních investic životního pojištění České pojišťovny

Celkový objem finančních investic v životním pojištění České pojišťovny byl ke konci roku 2013 68,5 mld. Kč, z toho 11,2 mld. Kč (16,3 %) tvořily investice kryjící rezervy pojištění, kde je nositelem investičního rizika pojistník. Nízké procento rezervy pojištění, kde je nositelem rizika pojištěný, je způsobeno konzervativním myšlením pojištěnců, kteří dávají přednost nižšímu avšak garantovanému zhodnocení. Investice jsou

z největší části tvořeny pevně úročenými instrumenty (50,2 mld. Kč), jde především o cenné papíry (české a zahraniční státní dluhopisy a cenné papíry). Pevně úročené instrumenty zajišťují pojišťovně pevný úrok (forma úročení, kterou její klienti nejvíce využívají). Pro závazky ze životního pojištění je charakteristický delší časový horizont, který je rovněž zárukou kladného zhodnocení. Ve shodě s tím mají dluhové cenné papíry rovněž v průměru delší dobu do splatnosti s cílem zajistit stabilní dlouhodobý výnos a splnění závazků vůči pojištěncům. Druhou objemově nejvýznamnější skupinou aktiv jsou majtkové cenné papíry (akcie, podílové listy a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem). Jejichž hodnota byla na konci roku 2013 7,1 mld. Kč (10,4 %). Záměrem u této části finančních investic je vhodně doplnit úrokově citlivou složku portfolia z hlediska optimalizace výnosu (zejména ve středně až dlouhodobém horizontu) a diverzifikace rizika. Portfolio finančních investic doplňuje ostatní investiční majetek – budovy a pozemky, jejichž hodnota byla na konci roku 2013 63 mil. Kč (0,1 %). Tato situace je znázorněna na grafu č. 8.

Graf č. 8 - Struktura finančních investic životního pojištění České pojišťovny (2013)

Zdroj: <http://www.ceskapojistovna.cz/documents/10262/50003/vyrocní-zprava-2013.pdf>

4.3 Trh podílových fondů v České republice

Dle informací ČNB je v České republice registrováno 258 podílových (uzavřených, otevřených) českých fondů, tedy vedených v CZK. Další možností je investice do zahraničních podílových fondů vedených ve světových měnách (např. EUR, USD).

4.3.1 Vybrané investiční společnosti v České republice

Na českém trhu působí množství investičních společností jako například:

- AXA Investiční společnost, a. s., základní kapitál 10 487 000 Kč, vznik 18. 10. 1995
- BNP Paribas Asset Management
- Conseq Investment Management, a. s., základní kapitál 20 000 000 Kč, vznik 26. 3. 2001
- ČP INVEST investiční společnost, a. s., základní kapitál 91 000 000 Kč, vznik 19. 11. 1991
- ČSOB Investiční společnost, a. s., člen skupiny ČSOB, základní kapitál 216 000 000 Kč, vznik 2. 11. 1991
- Franklin Templeton Investments
- Pioneer investiční společnost, a.s., základní kapitál 122 000 000 Kč, vznik 8. 3. 1995

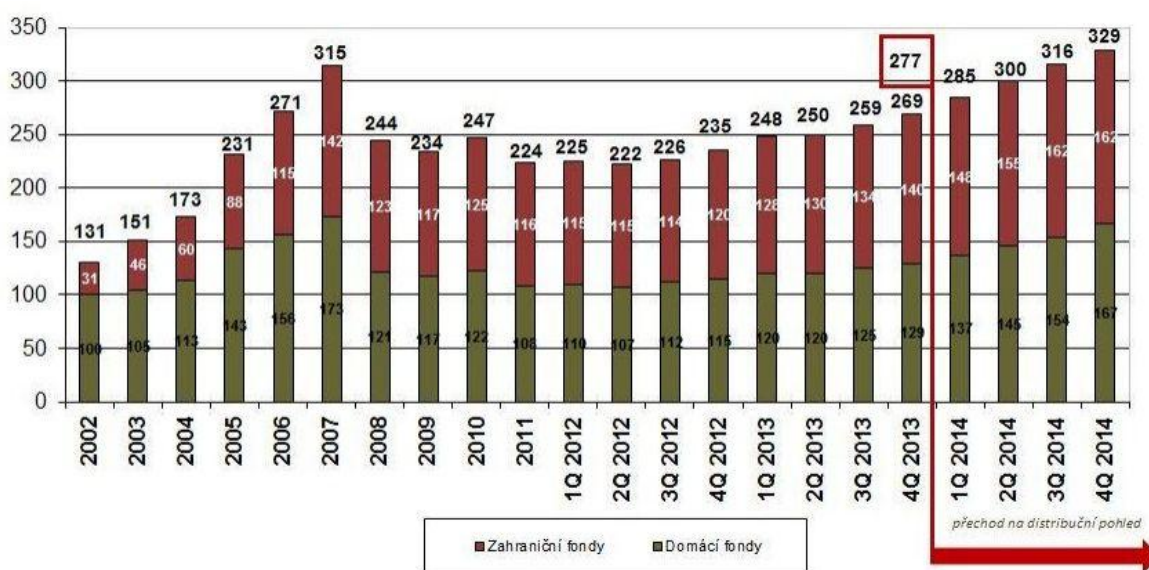
4.3.2 Kolektivní investování v ČR

Graf č. 9 znázorňuje historický vývoj majetku ve fondech. V roce 2002 byla celková hodnota v podílových a investičních fondech 131 mld. Kč z toho 31 mld. Kč v domácích fondech. Nízké zastoupení investic v domácích fondech bylo způsobeno nízkou nabídkou oproti zahraničním fondům, kterých bylo dostupných více. Využívání zahraničních fondů je také způsobeno otevřenou ekonomikou vůči cizím státům, která s sebou tuto možnost přináší. Trend růstu aktiv ve fondech pokračoval až do roku 2007 (315 mld. Kč). V roce 2008 byla hodnota aktiv důsledkem světové finanční krize nižší o 71 mld. Kč (244 mld. Kč). Světová finanční krize měla negativní dopad na kapitálové trhy po celém světě. Krizi odstartovaly problémy na hypotéčním trhu ve Spojených státech, kdy se hypoteční agentury Freddie Mac a Fannie Mae dostaly do vážných finančních problémů. Bankrotem hypotečního trhu propukla krize, která dále pokračovala pádem renomovaných investičních bank na Wall Street. Z pěti největších investičních bank přežily se značnými problémy pouze dvě: Morgan Stanley a Goldman Sachs. O největší krach se zasloužila americká spořitelna Washington Mutual (největší krach v historii bankovního sektoru USA).

Graf č. 9 je v letech 2012 – 2014 rozdělen pro detailnější zobrazení situace na čtvrtletí. Na historickém minimu (po finanční krizi 2007/2008) byla hodnota aktiv ve 2. Q 2012 (222 mld. Kč). K 30. 9. 2014 byla poprvé překonána předkrizová úroveň majetku a struktura investic dle typů fondů se v ČR začala přibližovat k západoevropskému standardu.

Hodnota majetku k 31. 12. 2014 investovaného do podílových a investičních fondů nabízených v České republice byla 328,86 mld. Kč (hodnota majetku v domácích fondech 166,97 mld. Kč, hodnota majetku v zahraničních fondech 161,88 mld. Kč). Na konci roku 2013 byla hodnota 277 mld. Kč. Rok 2014 přinesl nárůst investic o 18,75% (51,93 mld. Kč). Nárůst mohl být způsoben jak pozitivním vývojem na kapitálovém trhu, tak přílivem a zvyšující se oblibou v podobě nově uzavřených smluv zprostředkujících investice do fondů. Navyšující se hodnota investic ve fondech může být způsobena i vyšším počtem ukončených smluv o stavebním spoření a dlouhodobě klesající hodnotou aktiv ve stavebním spoření. V případě, že po ukončení smlouvy o stavebním spoření střadatelé své naspořené prostředky nepoužijí na nákup nemovitosti, či rekonstrukci, potřebují nalézt náhradu za stavební spoření, kterou mohou být i investice do dluhopisových fondů. Investice do dluhopisových fondů je tedy vhodná pro konzervativní investory. Je typická nízkou volatilitou a prostředky klienta jsou v těchto fondech lépe úročeny než ve stavebním spoření.

Graf č. 9- Historický vývoj majetku ve fondech (mld. Kč)

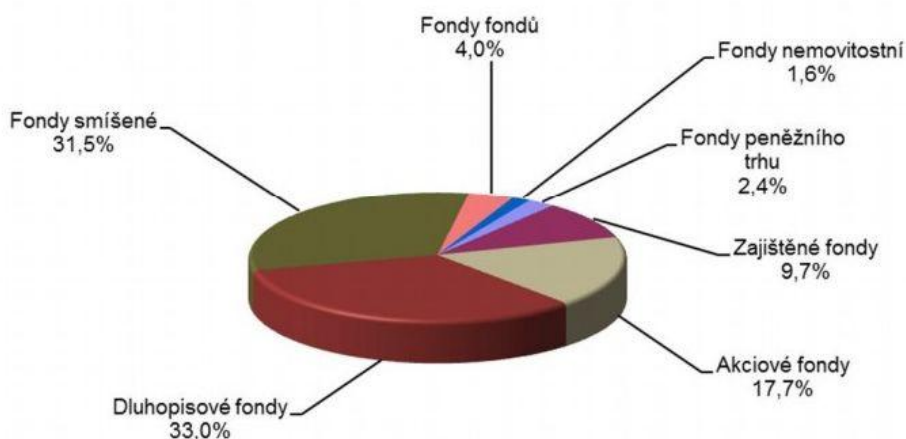
Zdroj: http://www.akatcr.cz/download/3125-tk20150211_prezentace_roku_2014_final.pdf

4.3.3 Rozdělení fondů dle typu k 31. 12. 2014 (v ČR)

Trendy roku 2014 v oblasti kolektivního investování byly zejména odliv investic z fondů peněžního trhu a zajištěných fondů, pokračující zájem o dluhopisové fondy, fondy akciové a především smíšené a také prodloužení investičního horizontu investorů a přesun fondů kolektivního investování do České republiky.

Na grafu č. 10 je procentuálně znázorněno, do jakých typů fondů investují občané ČR. Největší zastoupení mají dluhopisové fondy (33%), které jsou vhodné pro konzervativní klienty, ale také pro investory, kteří se například blíží důchodovému věku a investice do dynamických (akciových) fondů by mohly ohrozit jejich úspory. Následují smíšené fondy (31,5%) a fondy akciové (17,7%), které jsou vhodné pro klienty využívající dlouhého investičního horizontu. Akciové fondy jsou nejvhodnější pro pravidelné úložky (kapitola 3. 4. 18 Akciové fondy). Zajištěné fondy lze koupit pouze v upisovacím období. Obdobně je to i s jejich prodejem, garance vrácení vložené částky se totiž vztahuje pouze k datu splatnosti fondu, a proto není obliba těchto fondů příliš vysoká.

Graf č. 10 - Trh podílových fondů v ČR dle typů (domácí i zahraniční fondy)

Zdroj: http://www.akatcr.cz/download/3125-tk20150211_prezentace_roku_2014_final.pdf

4.3.4 Akciové a dluhopisové fondy ve vybraných evropských zemích

Tabulka č. 1 zobrazuje počet akciových a dluhopisových fondů dostupných pro investování ve vybraných evropských zemích. Z tabulky je patrné, že nižší počty fondů jsou v postkomunistických zemích Evropy, kde historie a možnost využívání tohoto typu investice není příliš dlouhá. Opačně je tomu v západních a severních zemích Evropy, kde investice tohoto druhu se objevují podstatně dříve. Se zvyšující se dobou, po kterou mohou

občané využívat fondů, je spojená i širší nabídka jak akciových, tak dluhopisových fondů. Nejvyšší počet fondů byl ve 3. Q 2014 v Lucembursku, a to jak akciových (835 223), tak i dluhopisových (874 382). Nejnižší počet akciových fondů byl v Rumunsku (51). Nejnižší počet dluhopisových fondů byl shodný v Chorvatsku a Slovinsku (89). V České republice bylo 780 akciových a 2 140 dluhopisových fondů.

Tabulka č. 1- Akciové a dluhopisové fondy v některých evropských zemích

	Akciové	Dluhopisové
Belgie	42 787	9 808
Bulharsko	110	187
ČR	780	2 140
Finsko	28 266	21 095
Francie	320 230	235 565
Chorvatsko	251	89
Irsko	400 715	410 415
Lucembursko	835 223	874 382
Maďarsko	461	3 487
Německo	146 104	62 200
Polsko	5 545	5 296
Rakousko	12 206	44 454
Rumunsko	51	1 762
Slovensko	317	1 598
Slovinsko	1 338	89
Turecko	369	5 711
UK	586 007	171 354

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat získaných z <http://www.akatcr.cz/public/vypisUniversal.do?typZpravy=7>

4.4 Struktura úspor českých domácností

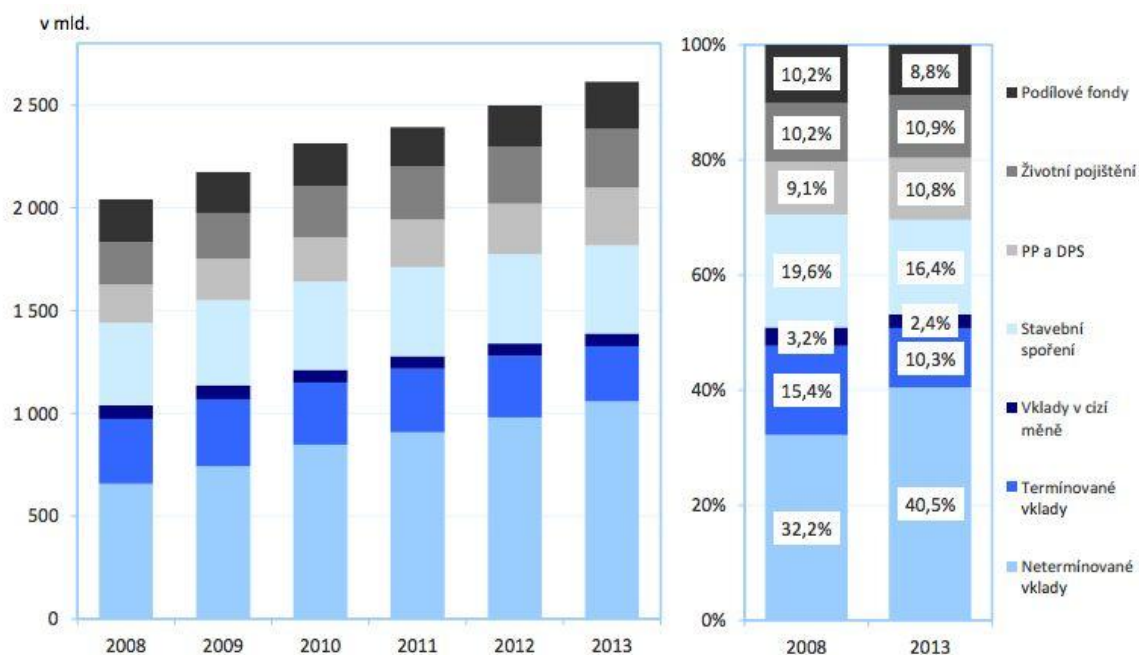
Celkové úspory českých domácností každoročně narůstají. V roce 2013 dosáhly celkového objemu 2,6 bil. Kč, což je meziroční nárůst o 4,6 % (od roku 2007 se o třetinu zvýšily). Nicméně obyvatelé České republiky patří mezi nejpomaleji bohatnoucí z postkomunistických zemí. Hodnota bohatství na jednoho obyvatele ČR stoupla v roce 2013 meziročně jen o 1 500 Kč. Hrubá finanční aktiva českých domácností vzrostla v roce 2013 o 4,1 %, což je o tři procentní body méně než v ostatních postkomunistických členských zemích EU. Průměrné bohatství na obyvatele bylo v roce 2013 celkem 261 500

Kč. Pro srovnání na Slovensku se v loňském roce průměrné bohatství na člověka pohybovalo okolo 4 930 EUR (asi 136 000 Kč), u průměrného Poláka to bylo 5 954 EUR (164 000 Kč) a u Němce 44 283 EUR (1,22 mil Kč). V České republice je přibližně 4,5 milionu domácností. Průměrná úspora na jednu domácnost je tedy 577 000 Kč. Zdá se, že poněkud konzervativní chování v oblasti investic si u Čechů vybírá svou daň. Celková finanční aktiva Čechů totiž z 55 % tvoří finanční vklady, 26 % je uloženo v cenných papírech a pouze 15 % v životním pojištění a penzijních fondech.

Na grafu č. 11 je zobrazena struktura úspor. Je zde patrné, že relativně velká část peněz je uložena na běžných a spořicíh účtech (více než 40% všech úspor). Spolu s termínovanými vklady, vklady v cizí měně a také spolu se stavebním spořením je téměř 70% úspor v produktech, které jsou ze zákona pojištěné. Výnos z těchto produktů ovšem z dlouhodobého hlediska inflaci nepřekoná a peníze tak ztrácejí na své hodnotě. Zbývajících 30 % tvoří úspory investované v podílových fondech, životním pojištění a produktech třetího pilíře důchodového systému (penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření). Nejlepší reálný výnos lze očekávat u podílových fondů a doplňkového penzijního spoření, za předpokladu, že je zvolena dynamická strategie. Z grafu č. 11 však vyplývá, že většina českých domácností využívá bankovních vkladů, i když představují pouze nízké zhodnocení. Důvod, proč lidé volí tento způsob uložení finančních prostředků nejspíše spočívá v pocitu, že prostředky uložené na bankovním účtu má člověk „kdykoli“ k dispozici v široké síti bankovních poboček v České republice. Z výše popsaného dle mého názoru vyplývá, že jsme velmi konzervativní národ.

Graf č. 11 – Struktura úspor českých domácností

Zdroj: <http://afpcr.cz/struktura-uspor-domacnosti-cr/>

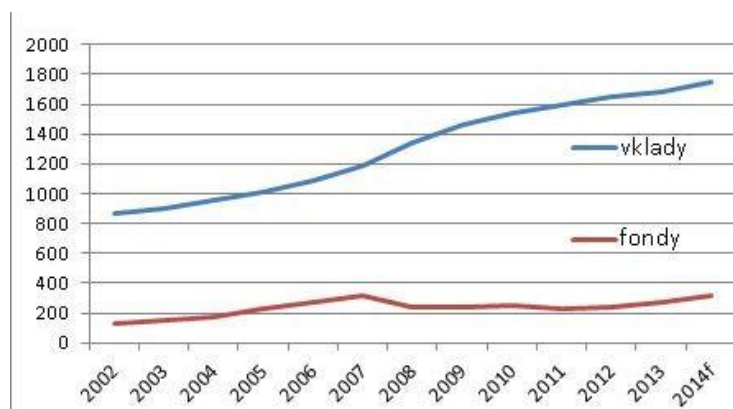
4.4.1 Fondy vs. bankovní vklady

Vývoj bankovních vkladů a investic do fondů vidíme na grafu č. 12. Pojem fond byl v České republice po dlouhá léta spojován se špatnou regulací kuponové privatizace a s tím spojenými ztrátami investorů. Následný vývoj byl často ovlivňován negativními důsledky spojenými s vývojem finančního trhu. Významný dopad na současnou podobu akciových trhů měla především finanční krize v roce 2007.

Investice do fondu jsou v porovnání s bankovními vklady velmi nízké, nicméně situace se „zlepšuje“. Zlepšení situace je důsledkem několika faktorů. Podstatným faktorem je jistě rapidní pokles úročení depozit v bankách. K tomu se připojuje několik méně výrazných vlivů od nedůvěry k družstevním záložnám přes rostoucí nepřízeň vůči termínovaným vkladům až po klesající oblibu stavebního spoření. Zajímavou změnu v chování investorů zobrazuje graf č. 13, který ukazuje vývoj v šesti měsících (květen - říjen 2014). Od začátku května do konce září na všechny bankovní vklady včetně stavebního spoření lidé vložili „pouhých“ 15,5 mld. Kč, stejnou částku investovali do fondů. Letitý trend navíc zcela zvrátil srpen a dále zvrát prohloubilo září, kdy do bank přišla jen půlmiliarda, kdežto do fondů téměř 3 mld. Kč. V říjnu fondy dosáhly svým vývojem měsíčního rekordu přes 4 mld. Kč.

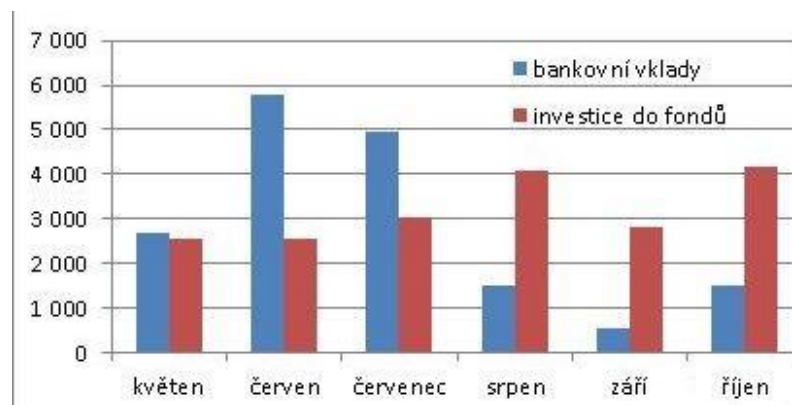
Vysoká popularita bankovních vkladů byla v posledních letech způsobena také přílivem nových bank (Fio banka, mBank, Air Bank, Equa bank) nabízejících vedení účtů bez poplatků. Výhodné spořicí účty těchto bank zaplavily český trh a efektivně využily značnou citlivost klientů na likviditu. Úspěch těchto produktů začal v roce 2013 kulminovat.

Graf č. 12 – Vývoj úspor ve fondech a bankovních vkladech (mld. Kč) v roce 2014

Zdroj: <http://www.investujeme.cz/misto-vkladu-fondy/>

Graf č. 13 – Nárůst vkladů a přílivu do fondů (mil. Kč) rok 2014

Zdroj: <http://www.investujeme.cz/misto-vkladu-fondy/>

4.5 Modelový návrh investice

Tato kapitola zobrazuje modelovou situaci ukládání úspor po dobu 12 let a to od 1. 3. 2015 do 1. 3. 2027, v podobě pravidelné měsíční investice ve výši 1 700 Kč. Modelová situace byla navržena ve společnosti VHI Investments za pomoci Ing. Pohorského Václava. Investice je navržena pro stavební spoření poskytované Wüstenrot stavební spořitelnou, která byla vybrána z důvodu ocenění, které jí bylo uděleno v letech 2011 –

2014 (Zlatá koruna, 1. místo stavební spoření). Investice do podílových fondů je navržena pro Investiční společnost Conseq, která nabízí program Active Invest jak pro dynamickou, tak i vyváženou strategii. Investiční životní pojištění je navrženo pro pojišťovnu Kooperativa, která nabízí produkt PERSPEKTIVA využívající fond Conseq Active Invest Dynamické portfolio, Conseq Active Invest Vyvážené portfolio. Jedná se pouze o modelovou situaci (například úrokové sazby jsou pouze orientační a v průběhu trvání smlouvy se mohou změnit), která není navržena pro konkrétní účel, nebo investora. Při návrhu jednotlivých možností investice je potřeba zohlednit situaci konkrétního klienta a jeho investiční strategii navrhnout na míru.

Uvedené hodnoty jsou výsledkem orientačního modelového výpočtu a nejsou pojišťovnou Kooperativa, investiční společností Conseq garantované. Cena podílových jednotek fondů může kolísat, a to zejména v závislosti na vývoji tržních cen fondů, případně na vývoji směnných kurzů či jiných parametrů. Riziko ztráty z investice nese vždy pojistník. V případě nepříznivého tržního vývoje klient nemusí dosáhnout očekávaného výnosu z investice, jelikož ten může být i záporný. Informace poskytnuté investiční společností o minulé výkonnosti nebo odhadované budoucí výkonnosti fondů či portfolií slouží pouze pro informaci a nejsou zárukou jakéhokoli budoucího výnosu. Garantované zhodnocení přináší v této modelové situaci pouze stavební spoření (Wüstenrot). Garantované zhodnocení získá klient pouze za splnění smluvních podmínek (např. měsíční spoření/ jednorázová investice za jeden rok v minimální výši 20 000 Kč).

Na grafu č. 14 je uvedena celková vložená částka do jednotlivých produktů ve výši 244 800 Kč (1 700 Kč měsíčně, celkem 144 měsíců).

Stavební spoření od společnosti Wüstenrot nabízí dle dostupných informací z internetových stránek www.wuestenrot.cz garantovaný úrok ve výši 1 % p. a. a státní podporu 2 000 Kč každý rok. U stavebního spoření je v modelové situaci stanovena cílová částka ve výši 280 000 Kč, a to z důvodu snazšího počítání poplatku za založení smlouvy, který činí (u stavebního spořitelny Wüstenrot) 10 % z cílové částky. Poplatek za založení smlouvy o stavebním spoření v této modelové situaci činí 2 800 Kč. Druhým poplatkem je poplatek za vedení stavebního spoření ve výši 20 Kč měsíčně po dobu 12 let, který v součtu činí celkem 2 900 Kč. Hodnota účtu po 12-ti letech ukládání finančních prostředků do stavebního spoření dle mnou navržené situace činí 272 512 Kč. Následně po

odečtení poplatku za založení smlouvy a poplatků za vedení účtu bude hodnota účtu 266 812 Kč. Celkový čistý výnos bude 22 012 Kč (graf č. 15).

Investiční životní pojištění (IŽP) od společnosti Kooperativa využívá fondu Conseq Active Invest Vyvážené portfolio s očekávaným zhodnocením 4 % p. a. Riziková složka je v této modelové situaci nastavena ve výši 10 000 Kč (nejnižší možná částka u IŽP poskytovaného pojišťovnou Kooperativa). Celková hodnota účtu (graf č. 14) bude po 12-ti letech činit 264 298 Kč (poplatky a náklady ve výši 34 584 Kč, rizikové pojistné ve výši 11 Kč, pojistné určené na tvorbu finanční rezervy ve výši 210 205 Kč). Tyto poplatky jsou hrazeny z průběžně placeného pojistného. Celkový čistý výnos tak bude 19 498 Kč (graf č. 15).

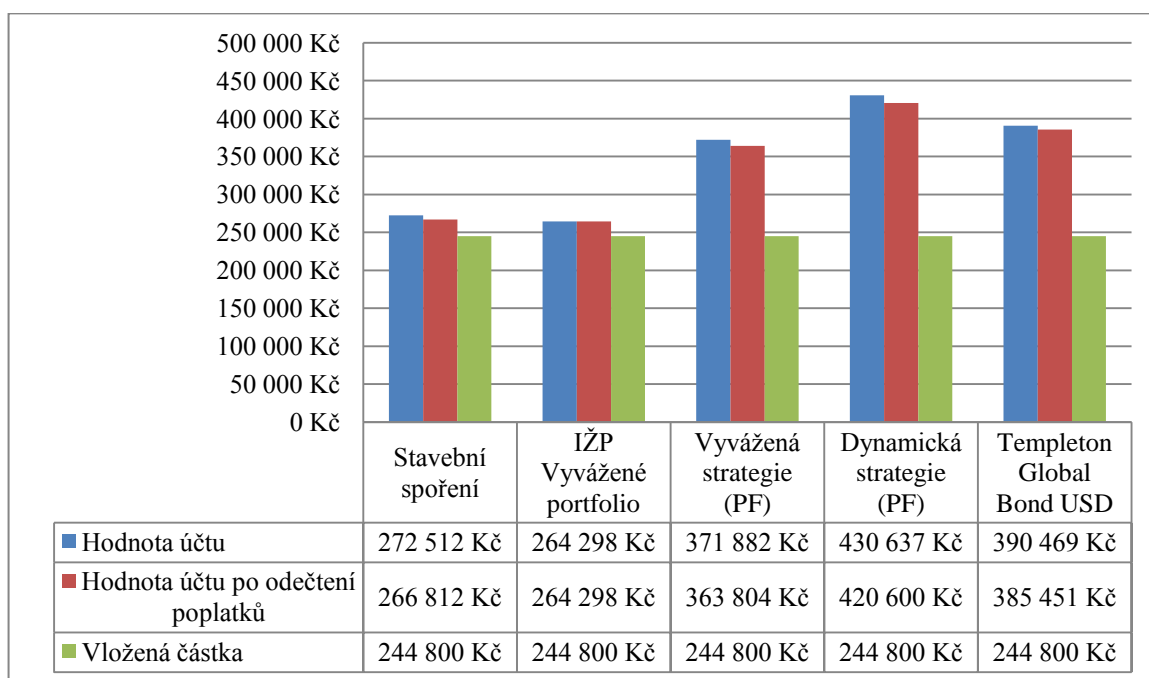
Investice do podílového fondu Conseq Active Invest Vyvážené portfolio je zobrazena na grafu č. 14 s očekávaným zhodnocením dynamické složky 9 % p. a. a konzervativní složky 4 % p. a. Rozložení investic v tomto fondu je následující: peněžní trh 12 %, dluhopisy v CZK 37 %, dluhopisy v cizí měně 6 %, nemovitosti 5 % a akcie 40 %. Poplatek za založení smlouvy o investici do tohoto fondu ve výši 8 078 Kč bude v této modelové situaci uhrazen předem při založení smlouvy. Zaplacení poplatku předem je výhodnější oproti průběžně placenému poplatku z následujícího důvodu. Při průběžně placeném poplatku je každá investovaná částka snížena o poplatek a tím se zhodnocuje nižší částka. Oproti tomu investice s předem zaplaceným poplatkem je celá použita na nákup podílových listů. Hodnota účtu po 12 letech bude při vyvážené strategii podílového fondu činit 371 882 Kč. Po odečtení poplatku za založení smlouvy bude hodnota účtu činit 363 804 Kč. Celkový čistý výnos bude 119 004 Kč (graf č. 15).

Investice do podílového fondu Conseq Active Invest Dynamické portfolio je zobrazena na grafu č. 14 s očekávaným zhodnocením dynamické složky 9 % p. a. a konzervativní složky 4 % p. a. Rozložení investic v tomto fondu je následující: peněžní trh 0 %, dluhopisy v CZK 6 %, dluhopisy v cizí měně 4 %, nemovitosti 5 % a akcie 85 %. Poplatek za založení smlouvy o investici do tohoto fondu v této modelové situaci bude uhrazen předem při založení smlouvy. Výše tohoto poplatku činí 10 037 Kč. Hodnota účtu po 12 letech by při dynamické strategii podílového fondu byla 430 637 Kč. Po následném odečtení poplatku za založení smlouvy se očekává hodnota účtu ve výši 420 600 Kč. Celkový čistý výnos tak bude činit 175 800 Kč (graf č. 15).

Investice do dluhopisového zahraničního podílového fondu Templeton Global Bond USD s očekávaným zhodnocením 7 % p. a. je vyobrazena na grafu č. 14. Toto průměrné reálné roční zhodnocení vychází z dat dostupných na internetových stránkách www.fondsprofessionell.at a výstupu z programu Fond Analyse.tool. 7 % výši zhodnocení vykazoval tento fond od svého vzniku v dubnu 2006 až do prosince 2014. Z tohoto důvodu je zvolena stejná výše zhodnocení v modelové situaci na 12 let. Templeton Global Bond je zahraniční podílový fond společnosti Franklin Templeton vedený v USD. Investici do tohoto fondu je možné uskutečnit prostřednictvím společnosti Conseq. Poplatek za založení smlouvy o investici do tohoto fondu v této modelové situaci bude uhrazen předem při založení smlouvy. Výše tohoto poplatku činí 5 018 Kč. Pro přehledné srovnání tohoto fondu s ostatními možnostmi investice je jeho hodnota převedena z USD do CZK. Hodnota účtu po 12 letech by byla 390 469 Kč. Po následném odečtení poplatku za založení smlouvy se očekává hodnota účtu ve výši 385 451 Kč. Celkový čistý výnos tak bude činit 140 651 Kč (graf č. 15).

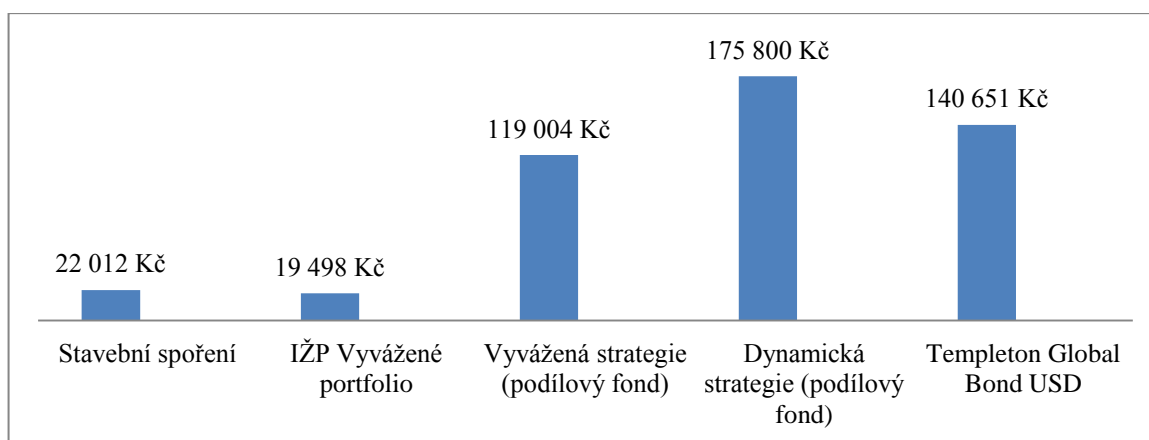
Z výše uvedeného vyplývá, že stavební spoření je spíše vhodné pro konzervativního klienta, který využije garantovaného zhodnocení nabízeného stavební spořitelnou. Avšak úrok u stavebního spoření je v dnešní době pod úrovní průměrné inflace. Z tohoto důvodu ztrácejí peníze svou hodnotu. Na druhé straně investor, který podstoupí riziko spojené s investicí do podílových fondů, může očekávat, při předpokládaném úročení, vyšší zhodnocení investice. ŽP je dle mého názoru vhodné využívat k tomu, k čemu bylo vytvořeno, tudíž ke krytí rizika v případě smrti bez investiční složky.

Graf č. 14 – Srovnání stavebního spoření, IŽP a podílových fondů

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 15 – Výnosy stavebního spoření, IŽP a podílových fondů

Zdroj: vlastní zpracování

4.6 Zpracování dotazníkového šetření

Pro účely dotazníkového šetření byl vytvořen dotazník s názvem Finanční úspory obyvatel České republiky, který byl zveřejněn na internetových stránkách www.vyplnto.cz. Průzkum dotazníkového šetření a jeho výsledky byly nastaveny bez zveřejnění výsledků veřejnosti. Dotazník byl zpřístupněn a šířen v elektronické podobě mezi respondenty. Dotazník byl zveřejněn dne 18. 2. 2015, datum ukončení dotazníku 22. 2. 2015. V průběhu

zveřejnění dotazníku se průzkumu zúčastnilo celkem 113 respondentů a návratnost dotazníku byla 69,9 %.

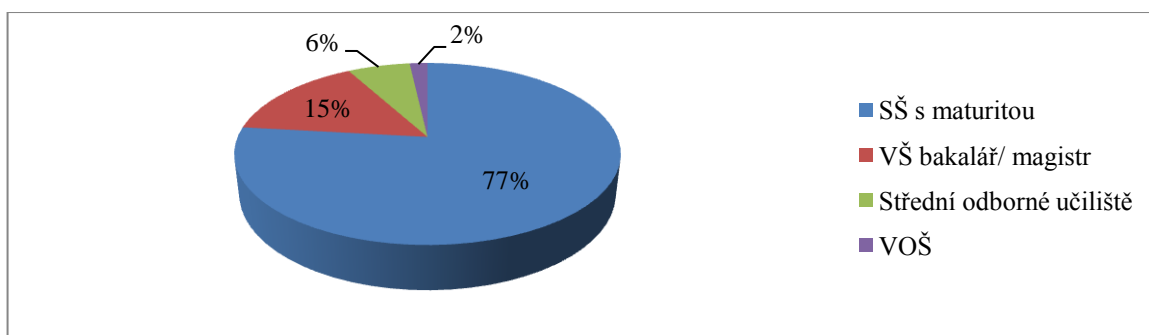
Dotazník obsahuje 59 otázek, které jsou rozděleny do dvou částí. V první části jsou otázky povinné, zaměřené na složení a charakteristiku klientů, kteří využívají předem definované finanční produkty a zbylé jsou nepovinné, zaměřeny na konkrétní produkty. Otázky jsou v dotazníku jak uzavřeného, tak i otevřeného typu. Například šestá otázka „Využíváte běžný bankovní účet?“ byla rozdělující, pokud respondent nevyužívá tento produkt byl odkázán na otázku číslo 15 „Máte založený spořicí účet“?. Celý dotazník s kompletními otázkami je uveden v příloze č. 1.

4.6.1 Skladba a charakteristika klientů

Jak již bylo zmíněno v úvodu této podkapitoly, dotazník byl vyplněn 113 respondenty. Z dotazovaných bylo největší zastoupení, necelých 80 %, ve věkové kategorii 18-30 let, ostatní věkové kategorie jsou procentuálně poměrně vyrovnané v rozmezí od 4 % - 8 %. Nejméně zastoupenou skupinou je skupina 51-65 let (3, 57 % respondentů). Z celkového počtu respondentů bylo 70 žen a 42 mužů. Dotazníkové šetření bylo provedeno elektronicky, kde nejvyšší procento respondentů je ve věku 18-30 let a nelze ho považovat za průkazné pro celou populaci.

Jedna z prvních základních a zároveň povinných otázek se dotazovala respondentů na úroveň jejich vzdělání. Nejvíce zastoupenou skupinou byli respondenti, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je středoškolské s maturitou (76,79 %) a vysokoškolské vzdělání (15,04 %). Zbylé dvě možnosti byly zastoupeny zanedbatelným procentem (graf č 16).

Graf č. 16 - Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

Zdroj: vlastní zpracování

V otázce „Jaké finanční produkty využíváte?“ bylo možné označit více finančních produktů, přičemž 111 respondentů uvedlo, že využívá běžný účet, 42 stavební spoření, 26 spořicí účet, 25 životní pojištění, 9 podílové fondy, 7 vkladní knížku a jeden respondent nevyužívá žádný finanční produkt. Závislost této otázky s otázkou „Odkládáte nebo neodkládáte si část finančních prostředků z Vašeho příjmu?“ je následující. Počet klientů využívající životní pojištění je celkem 25 a z toho pouze 4 respondenti si neodkládají finanční prostředky z příjmu. Počet klientů využívajících podílové fondy je pouze 9 a z toho pouze 2 si neodkládají část příjmů. Z dotazníku vyplynulo, že 42 dotázaných využívá stavební spoření a z tohoto počtu si pouze 13 respondentů neodkládá část peněz z příjmů. Dle dotazníkového šetření vyplývá, že ze 42 klientů využívajících stavební spoření ho využívá 30 respondentů díky tomu, že mu ho založili rodiče. Na druhou stranu 8 z 9 respondentů využívá investic do podílových fondů ze své vlastní vůle. Z toho tedy plyne, že zájem o stavební spoření v České republice (kapitola 4. 1 Trh stavebního spoření v České republice) je do jisté míry ovlivněn rodiči, kteří ke zhodnocení úspor potomka využívají stavební spoření.

Otázka č. 6 „Využíváte běžný bankovní účet?“ byla při odpovědi ano dále rozvinuta. Celkem 32 klientů má založený běžný účet u České spořitelny, 24 u Komerční banky, 16 u ČSOB, 13 u společnosti Era. 28 % klientů využívá více než jeden běžný účet. Vedení běžného účtu má zdarma převážná většina klientů mladších 30 let, a to 72 z 90. Na druhé straně nikdo z dotázaných starších 51 let nemá vedení běžného účtu zdarma. U klientů, kteří platí poplatky za vedení běžného účtu je jejich výše v 70 % do 50 Kč/měsíc. Dále bylo zjištěno, že bezmála 90 % klientů využívá internetové bankovníctví a 100 % respondentů má ke svému běžnému účtu platební kartu. 44 % klientům jsou jejich prostředky na běžném účtu úročeny, 26 % dotázaných neví, zda se jejich prostředky na běžném účtu úročí. Převážná většina dotázaných starších 51 let neví, zda jsou jejich prostředky úročeny.

Spořicí účet využívá 26 respondentů a 50 % z nich jej má u stejné banky jako běžný účet. Doba, po kterou respondenti nejčastěji využívají spořicí účet, je 1-3 roky u věkové kategorie 18-30 let a 4-10 let u dotázaných starších 51 let. Nejvíce klientů má založené spořicí účty u nízko poplatkových bank (mBank, Fio banka). Procento respondentů, kteří si založili běžný i spořicí účet sami je shodně 64 %. Procento nespokojených s výší úroku,

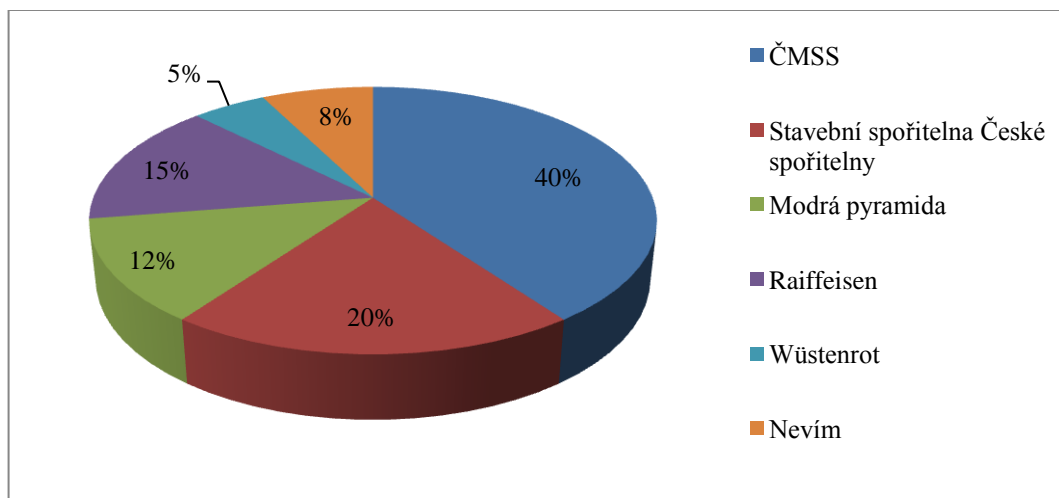
kteří nabízejí spořicí účet je 47 %, což je velmi podobné s nespokojeností respondentů a jejich hodnocením u stavebního spoření 45 %.

4.6.2 Využívání stavebního spoření v ČR

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že nejvíce dotázaných využívá ČMSS (16), dále Stavební spořitelnu České spořitelny (8). Situace je zobrazena na grafu č. 17. Celých 5 % dotázaných neví, jakou stavební spořitelnu využívá. Tato neznalost je způsobena formou uzavírání smluv o stavebním spoření, kdy většina je uzavřena rodiči. V porovnání se smlouvou o investici do podílových fondů, bylo 100 % dotázaných schopno odpovědět, u jaké společnosti má smlouvu uzavřenou.

Pro srovnání věková skupina 18-30 let nejčastěji využívá jednu smlouvu o stavebním spoření a respondenti ve věku 31-50 nejčastěji využívají 2 smlouvy o stavebním spoření.

Graf č. 17 - Využívání stavebních spořitelem na českém trhu dle dotazníkového šetření

Zdroj: vlastní zpracování

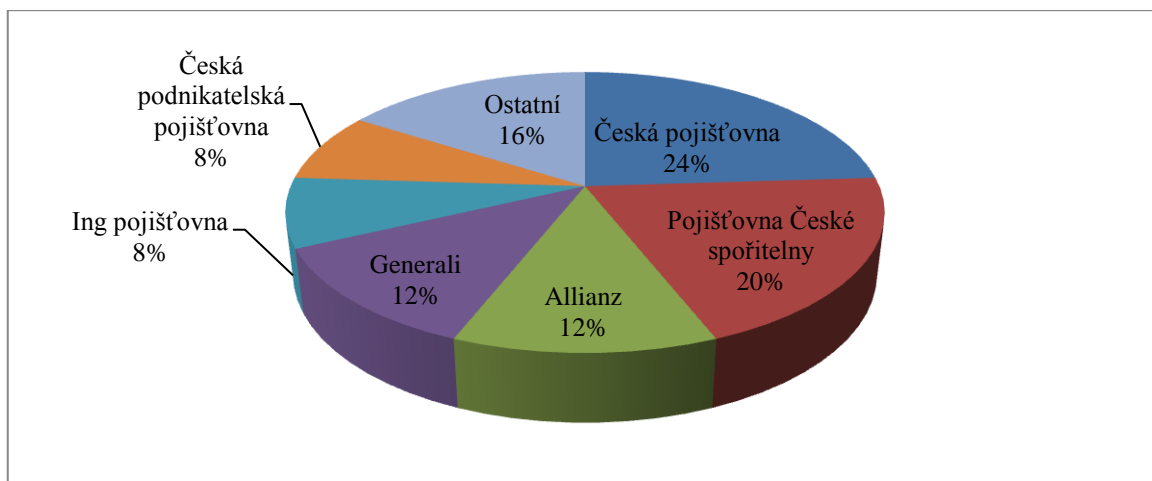
Na otázku č. 23 „Navyšoval/a jste si někdy cílovou částku u stavebního spoření?“ odpovědělo shodně ano 45,45 % ne 45,45 % dotázaných. Dotazováním bylo zjištěno, že muži častěji navyšují cílovou částku u stavebního spoření než ženy a zároveň častěji ukončují předčasně smlouvy o stavebním spoření. S vyšší úroků u stavebního spoření nejsou z větší části spokojeni jak muži, tak ženy. Mužům také méně vyhovuje vázací doba u stavebního spoření (6 let) než ženám. Respondenti starší 51 let, kteří v současné době využívají stavební spoření a měli již stavební spoření v minulosti, prostředky po ukončení

smlouvy nejčastěji využili na rekonstrukci nemovitosti. Respondenti mladší 30 let na otázku za jakým účelem využívají stavební spoření, nejčastěji zvolili možnost odpovědi koupě nemovitosti. Dále bylo zjištěno, že stavební spoření využívají za účelem získání státní podpory hlavně respondenti 31-50 let.

4.6.3 Využívání životního pojištění v ČR

Životní pojištění využívá dle dotazníkového šetření 22 % (25) respondentů. Z toho největší podíl má Česká pojišťovna, Pojišťovna České spořitelny (graf č. 18). Lidé ve věkové kategorii 18-30 let uvedli, že uzavřeli smlouvu o životním pojištění nejčastěji před 1-3 lety, věková kategorie 31-50 let před 10 a více lety. Z celkového počtu respondentů využívajících životní pojištění, využívá 65 % i neživotní pojištění. Dotázaní nejvíce využívají rezervotvorné životní pojištění (56 %), rizikové životní pojištění (16 %), a 28 % neví, který z těchto dvou typů ŽP využívá. Ze 14 respondentů využívajících rezervotvorné ŽP má 29 % dotázaných IŽP, 21 % kapitálové životní pojištění a 50 % respondentů neví, jakou formu využívá.

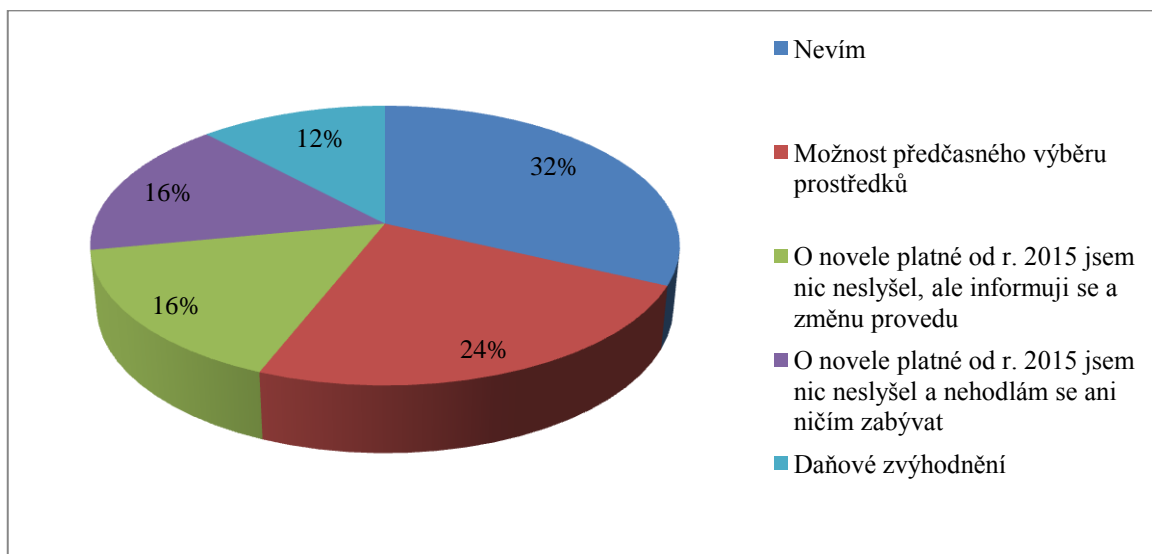
Graf č. 18 - Využívání životních pojišťoven na českém trhu dle dotazníkového šetření

Zdroj: vlastní zpracování

Z 25 respondentů využívajících ŽP 32 % (8) neví, zda si nejpozději 31. 3. 2015 upraví stávající smlouvu umožňující daňové zvýhodnění, nebo možnost předčasného výběru prostředků. Dále 24 % si nastaví možnost předčasného výběru prostředků a pouze 3 dotázaní daňové zvýhodnění (graf č. 19). Podobné výsledky přináší otázka zaměřená na spokojenost s výší úroku u ŽP. Převládající procento mužů i žen (56 %) neví, zda jsou spokojeni a pouze 26 % je spokojeno.

Graf č. 19 – Změny typu smlouvy ŽP v roce 2015

Zdroj: vlastní zpracování

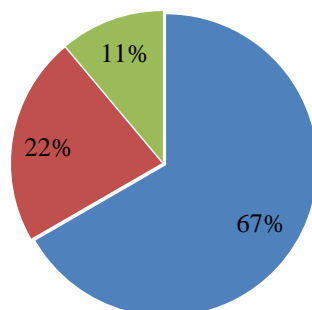
Cíl, kvůli kterému dotázaní využívají ŽP, se výrazně liší s cíli stavebního spoření. 33,33 % dotázaných uvedlo, že naspořené prostředky z ŽP jim zaručí lepší důchod. Stejně procento neví, k čemu prostředky použije, 25 % si peníze „užije“. Zbylí peníze dále investují (16,67 %), opraví/ koupí nemovitost (20,83 %).

4.6.4 Využívání podílových fondů v ČR

Graf č. 20 zobrazuje společnosti, které využívají při investici do podílových fondů dotázaní klienti. Výraznou změnou v porovnání se všemi ostatními produkty zkoumanými v tomto šetření je 100 % hodnota dotázaných, kteří si uzavřeli smlouvu o investici do podílových fondů sami bez pomoci rodičů, dále 100 % dotázaných není vázáno dobou, po kterou musí do podílových fondů investovat. Investiční horizont nemá nastavený více než 50 % dotázaných, přičemž horizont 10 let a více využívají více muži. Více než 70 % respondentů využívá fondu kvůli rentě v důchodu. Pravidelně investuje do fondu více než 50 % dotázaných a při pravidelné investici z 80 % využívají akciových fondů. Tento jev je způsoben odvahou riskovat, kterou projevilo 45 % dotázaných, kteří jsou ochotni podstoupit momentální riziko ztráty peněz s vidinou vyššího zhodnocení v budoucnu. U podílových fondů převládá z 55 % spokojenost s výší úroku, které s sebou přináší.

Graf č. 20 – Využívání společností poskytujících investice do podílových fondů na českém trhu dle dotazníkového šetření

■ Conseq ■ Česká spořitelna ■ Broker Consulting

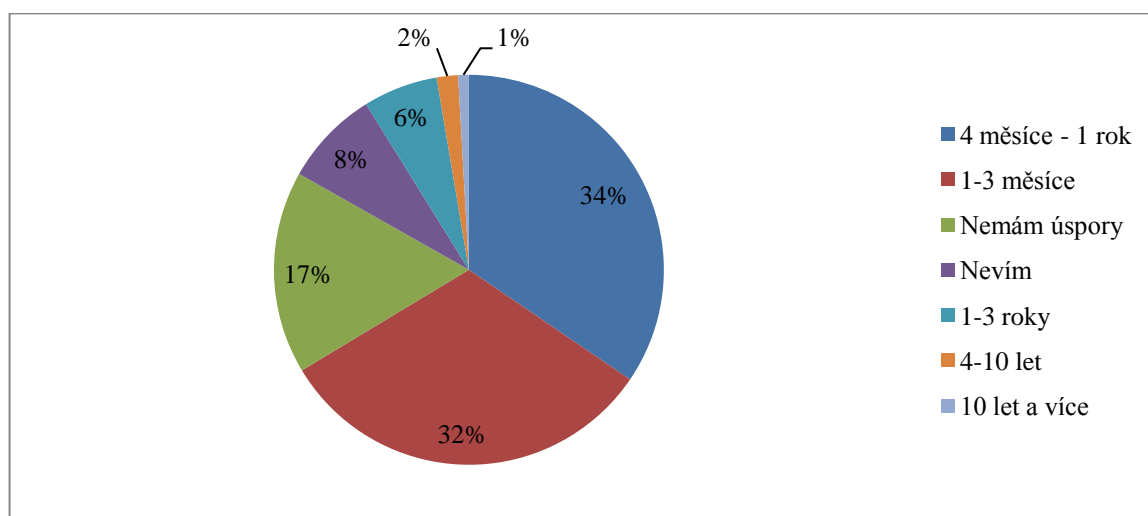
Zdroj: Vlastní zpracování

4.6.5 Využívání vkladních knížek v ČR

Dle dotazníkového šetření bylo zjištěno, že na vkladní knížku si nejčastěji ukládají prostředky ženy, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je střední odborné učiliště s výučním listem. Doba, po kterou mají ženy nejčastěji uzavřenou vkladní knížku je 10 let a více. Nejvyšší popularity se dostává vkladním knížkám nabízených Českou spořitelnou a Poštovní spořitelnou. Věkové skupině 18-30 let byla častěji vkladní knížka založena rodiči, naopak dotázaní starší 51 let si ve 100 % založili vkladní knížku sami. V kategorii 31-50 nevyužívá vkladní knížku ani jeden respondent. V oblasti spokojenosti s výší úroku je situace velmi podobná jako u životního pojištění. Více než 50 % dotázaných totiž neví, zda jsou spokojeni s výší úroků.

Jedna z posledních otázek v dotazníkovém šetření byla následující „Jak dlouho byste byl/a schopný/á žít z Vašich úspor bez jiných forem příjmů?“. Nejčastější odpověď byla 4 měsíce až 1 rok. Druhou nejčastější odpovědí byla odpověď 1 až 3 měsíce (graf č. 21). Dotazníkové šetření tedy potvrdilo skutečnost popsanou v kapitole 4. 4 Struktura úspor českých domácností, kde je poukazováno na poměrně nízké úspory občanů ČR. Vysoké procento dotázaných mladších 50 let (71 %) uvedlo, že by byli ochotni přejít k jiné finanční instituci s vidinou vyššího zhodnocení svých úspor. Změnit finanční instituci by u osob mladších 50 let byli ochotni jak muži, tak ženy. Dotázaní starší 52 let by finanční instituci neměnili.

Graf č.21 – Doba, po kterou by dotázaní byly schopni žít pouze z úspor

Zdroj: vlastní zpracování

5 ZDOHNOCENÍ VÝSLEDKŮ

Výsledkem kapitoly 4. 5 Modelový návrh investice je porovnání stavebního spoření společnosti Wüstenrot, které přináší garantované zhodnocení 1 % p. a. a při měsíční investici ve výši 1 700 Kč státní podporu 2 000 Kč/rok. Zhodnocení u tohoto produktu je po 12 letech poměrně nízké (22 012 Kč). Díky konzervativním klientům v České republice, dlouholeté tradici a rodičům, kteří ve většině případů volí tento způsob spoření pro své dítě, je stále velmi oblíbený. Stavební spoření je dle dotazníkového šetření nejčastěji využívaný produkt všemi věkovými kategoriemi. Cíle, za kterými dotázaní využívají stavební spoření, jsou s ohledem na jejich věk různé. Dotázaní mladší 30 let využívají stavební spoření nejčastěji k financování bytových potřeb, na druhé straně osoby starší 30 let k rekonstrukci nemovitosti. Dále bylo analyzováno investiční životní pojištění nabízené společností Kooperativa, u kterého byl při vyvážené strategii výnos nižší než u stavebního spoření. Výnosy nejsou u investičního životního pojištění, ani u podílových fondů garantované. S ohledem na dvojí poplatky a výrazně nižší zhodnocení IŽP je vhodnější využívat přímé investice do podílových fondů, které se vyznačují stejným rizikem jako IŽP, avšak vyšším zhodnocením. Cíle, se kterým dotázaní investují do IŽP a PF jsou shodné, a to renta v důchodovém věku. Investice do podílových fondů je dle dotazníkového šetření na rozdíl od stavebního spoření a IŽP využívána krátce. Nabídka podílových fondů je v České republice v porovnání se západními státy Evropy nízká. Obyvatelé České republiky jsou v porovnání se státy západní Evropy velmi konzervativní. Často využívají produkty s garantovaným, avšak nízkým zhodnocením a tím patří k nejpomaleji bohatnoucím. Vysoké procento dotázaných si neodkládá finanční prostředky ze svého příjmu. Nemá finanční rezervu, a tak se při neočekávaných výdajích dostává do situace, kterou často řeší krátkodobou půjčkou/kontokorentem. Řešení finanční situace je na každém z nás. Je tedy nutné zbavit se fráze: „Peníze si neodkládám, stát je ten, kdo se o mě musí postarat.“ „Důchodového věku se ani nedožiju.“ Lidé se důchodového věku dožívají, populace stárne, avšak příjmy důchodců nejsou vysoké. Ano, stát se o občany s nejvyšší pravděpodobností v důchodu postará. Avšak blahobyt v důchodovém věku nelze očekávat, a tak je zapotřebí myslet na „podzim“ života a začít investovat již dnes.

6 ZÁVĚR

V teoretické části bakalářské práce má čtenář možnost seznámit se základními pojmy spojenými s finančním trhem. V analytické části je popsána historie a legislativní vymezení s odkazem na příslušné zákony stavebního spoření. Již třicetým rokem je možné v České republice využívat výhod stavebního spoření. Většina české populace si tento produkt oblíbila a tím se stal nedílnou součástí finančních produktů českých domácností. Zároveň je díky pojištění vkladů bezpečným produktem. Cílem vzniku stavebního spoření byla motivace občanů, kteří měli tento produkt využívat k následnému financování bytových potřeb. Stavební spoření je vysoce využívaný produkt, ale jeho obliba v závislosti na snižující se úroky nabízené stavebními spořitelny a snižující se výši státní podpory upadá. Snižující se tendence počtu uzavřených smluv o stavebním spoření je mimo jiné způsobena stavebními spořitelny, které klientům vypovídají staré smlouvy s vysokým zhodnocením, které jsou pro spořitelny nevýhodné.

Životní pojištění nabízí klientům kromě pojištění rizika (například rizika smrti) i možnost investice. Tento produkt je českou populací hojně využíván. Zejména pak kapitálové životní pojištění, které garantuje výši zhodnocení, ale i investiční životní pojištění, kde si klient vybírá například investice podílových fondů.

Zájem o investice do podílových fondů v České republice každým rokem roste. Tento zájem je po dlouhé době nevole, která byla po revoluci s tímto produktem spojena, díky nevalně známé kuponové privatizaci.

V praktické části bakalářské práce je popsán trh stavebního spoření, životních pojišťoven a investičních společností nabízejících investice do podílových fondů. V analytické části je proveden návrh modelové investice. Výsledkem modelové investice, která má dobu trvání 12 let a pravidelnou měsíční úložku ve výši 1 700 Kč je zhodnocení, které tyto produkty nabízí. Nelze však jednoznačně doporučit nejlepší nebo nejhorší stavební spořitelnu, životní pojišťovnu, investiční společnost či produkt. Tato volba je subjektivní. Záleží na účastníkovi, co mu vyhovuje, za jakým účelem a jak dlouho chce investici využívat – zda pro spoření k financování svého bydlení, nebo jako rentu v důchodu.

V dotazníkovém šetření bylo provedeno srovnání stavebního spoření, investičního životního pojištění a investic do podílových fondů. Respondenti mimo jiné uvedli i další finanční produkty, které využívají. Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že největší oblibě se těší stavební spoření, které má valná většina dotázaných založeno díky rodičům a jejich hlavní cíl, pro který tento produkt využívají, je koupě nemovitosti. Na druhé straně 100 % dotázaných si založilo smlouvu o investici do podílových fondů samo a i jejich očekávání je u tohoto produktu jiné - čerpání renty v důchodu. Dotazníkové šetření také potvrdilo, že úspory obyvatel České republiky jsou velmi nízké, neboť 66 % dotázaných by z vlastních úspor bez jiných forem příjmu nebylo schopno žít déle než jeden rok.

Závěrem je doporučení pro ty, kteří si neodkládají část finančních prostředků, aby se pokusili o nápravu. Dnešní doba s sebou přináší změny, kde hranice mezi tím, kdy je člověk zaměstnaný s jistým příjmem a nezaměstnaným (bez příjmu), je velmi malá. Je tedy třeba změnit návyky většiny Čechů, kteří se spoléhají na důchod poskytovaný státem. Věková hranice pro odchod do důchodu se zvyšuje a v následujících letech se neočekává její snížení. Je tedy důležité se na tuto skutečnost začít připravovat již v mládí a to pravidelným odkládáním finančních prostředků. Začít se více spoléhat sám na sebe a pouze nedoufat v pomoc státu. Doporučením by také mohlo být uvolnění peněz, které stavební spořitelny drží 6 let, ale také životní pojišťovny, které drží úspory klientů až do důchodového věku. Těmito kroky je klientovi odebrána možnost manipulace s jeho penězi, která by mu při investici do produktů nabízejících vyšší zhodnocení mohla přinést vyšší úroky a tím i větší finanční rezervu.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. BÖHM, A., MUŽÁKOVÁ, K. *Pojišťovnictví a regulace finančních trhů. 1. vyd.* Praha: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-035-5.
2. DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví. 3., aktualiz. vyd.* Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-51-4.
3. FILIP, M. *Osobní a rodinné bohatství: jak se dobře zajistit. Vyd. 1.* Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-466-X.
4. KARFÍKOVÁ, M., ČECHOVÁ, J., PŘIKRYL, V. *Základy pojišťovacího práva. Vyd. 1.* Praha: Orac, 2001. ISBN 80-86199-27-4.
5. KLÍNSKÝ, P. a kol., *Finanční gramotnost: obsah a příklady z praxe škol.* Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2008. ISBN 978-80-87063-13-2.
6. LUKÁŠ, V., KIELAR, P. *Stavební spoření a stavební spořitelny. Vyd. 1.* Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-30-9.
7. RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. *Finanční matematika pro každého. 5., zcela přeprac. vyd.* Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1230-X.
8. RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. *Finanční matematika pro každého. 7., aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3291-6.
9. STEIGAUFG, S. *Fondy: jak vydělávat pomocí fondů. 1. vyd.* Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0247-9.
10. SYROVÝ, P., TYL, T. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 1. vyd.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3813-0.

Internetové zdroje:

11. AKAT ČR. *Asociace pro kapitálový trh České republiky.* [Online] [Citace: 16. 2 2015.] Dostupné z: <http://www.akatcr.cz/>
12. APF ČR. *Asociace finančních poradců České republiky, spolek.* [Online] [Citace: 9. 2 2015.] Dostupné z: <http://afpccr.cz/>
13. ASOCIACE ČESKÝCH STAVEBNÍCH SPOŘITELN. *AČSS.* [Online] [Citace: 9. 2 2015.] Dostupné z: <http://www.acss.cz/>
14. BHS. *Váš spolehlivý investiční partner již od roku 1993!.* Investice.cz. [Online] [Citace: 11. 10 2014.] Dostupné z: <http://www.investice.cz/>

15. Business.center.cz. [Online] [Citace: 25. 11 2014.] Dostupné z: <http://business.center.cz/>
16. BusinessInfo.cz. [Online] [Citace: 11. 2 2015.] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/>
17. ČAP. *Česká asociace pojišťoven*. [Online] [Citace: 11. 2 2015.] Dostupné z: <http://www.cap.cz/>
18. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. [Online] [Citace: 23. 11. 2014.] Dostupné z: <http://www.cnb.cz/>
19. ČESKÁ POJIŠŤOVNA. [Online] [Citace: 14. 2 2015.] Dostupné z: <http://www.ceskapojistovna.cz/>
20. Českomoravská stavební spořitelna. [Online] [Citace: 9. 2 2015.] Dostupné z: <https://www.cmss.cz/>
21. ČTK. FINANČNÍ noviny.cz. [Online] [Citace: 9. 2 2015.] Dostupné z: <http://www.financninoviny.cz/>
22. Franklintempleton. *Franklin Templeton Investments*. [Online] [Citace: 11. 10 2014.] Dostupné z: <http://www.franklintempleton.cz/>
23. Investiční společnost České spořitelny. [Online] [Citace: 23. 11 2014.] Dostupné z: <http://www.iscs.cz/>
24. Investujeme.cz. [Online] [Citace: 11. 2 2015.] Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/>
25. Magnet na finance. [Online] [Citace: 20. 10 2014.] Dostupné z: <http://www.magnetnafinance.cz/>
26. Peníze.cz. [Online] [Citace: 5. 11 2014.] Dostupné z: <http://www.penize.cz/>
27. Peníze.org. [Online] [Citace: 9. 2 2015.] Dostupné z: <http://penize.org/>
28. Přímé investice. *Myslet na budoucnost je moudré*. [Online] [Citace: 23. 11 2014.] Dostupné z: <http://www.primeinvestice.cz/>
29. Raiffeisen STAVEBNÍ SPOŘITELNA. [Online] [Citace: 9. 2 2015.] Dostupné z: <http://www.rsts.cz/>
30. Stavebky.cz. [Online] [Citace: 9. 2 2015.] <http://www.stavebky.cz/>

31. *STAVEBNÍ SPOŘITELNA ČESKÉ SPOŘITELNY*. [Online] [Citace: 25. 11 2014.]
Dostupné z: <http://www.burinka.cz/>

8 SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Tabulka č. 1- Akciové a dluhopisové fondy v některých evropských zemích	47
Obrázek č. 1 – Cesta peněz	31
Graf č. 1 – Jednoduché a složené úročení.....	15
Graf č. 2 – Cost average effect	34
Graf č. 3 - Počet nově uzavřených smluv o stavebním spoření	37
Graf č. 4 – Počet platných smluv	38
Graf č. 5 – Výše vkladů klientů (mld. Kč).....	39
Graf č. 6 – Zastoupení pojišťoven na ŽP	41
Graf č. 7 – Struktura finančních investic České pojišťovny (2013)	42
Graf č. 8 - Struktura finančních investic životního pojištění České pojišťovny (2013)	43
Graf č. 9- Historický vývoj majetku ve fondech (mld. Kč).....	45
Graf č. 10 - Trh podílových fondů v ČR dle typů (domácí i zahraniční fondy)	46
Graf č. 11 – Struktura úspor českých domácností	49
Graf č. 12 – Vývoj úspor ve fondech a bankovních vkladech (mld. Kč) v roce 2014	50
Graf č. 13 – Nárůst vkladů a přílivu do fondů (mil. Kč) rok 2014	50
Graf č. 14 – Srovnání stavebního spoření, IŽP a podílových fondů.....	54
Graf č. 15 – Výnosy stavebního spoření, IŽP a podílových fondů.....	54
Graf č. 16 - Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání.....	55
Graf č. 17 - Využívání stavebních spořitelů na českém trhu dle dotazníkového šetření ...	57
Graf č. 18 - Využívání životních pojišťoven na českém trhu dle dotazníkového šetření	58
Graf č. 19 – Změny typu smlouvy ŽP v roce 2015.....	59
Graf č. 20 – Využívání společností poskytujících investice do podílových fondů na českém trhu dle dotazníkového šetření	60
Graf č.21 – Doba, po kterou by dotázaní byli schopni žít pouze z úspor	61

9 PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Dotazník

1. **Kolik je Vám let?**
  - 18-30
  - 31-50
  - 51-65
  - 66 a více
2. **Jaké je Vaše pohlaví?**
  - Žena
  - Muž
3. **Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?**
  - Střední odborné učiliště (výuční list)
  - Středoškolské s maturitou
  - VOŠ
  - VŠ
4. **Jaké finanční produkty využíváte?**
  - Běžný účet
  - Spořicí účet
  - Stavební spoření
  - Životní pojištění
  - Podílové fondy
  - Vkladní knížku
  - Nevyužívám žádný finanční produkt
5. **Odkládáte nebo neodkládáte si část finančních prostředků z Vašeho příjmu?**
  - Odkládám
  - Neodkládám
6. **Využíváte běžný bankovní účet? (pokud ne, přejděte na otázku č. 15)**
  - Ano
  - Ne
7. **U jaké banky máte běžný účet/účty?**
  - Odpověď vlastními slovy
8. **Máte vedení běžného účtu zdarma?**
  - Ano
  - Ne
  - Nevím
9. **Pokud platíte poplatky za vedení běžného účtu, kolik Kč měsíčně?**
  - Do 50 Kč/měsíc
  - 51 Kč a více/měsíc
10. **Jak dlouho máte zřízený běžný účet?**
  - Méně než 1 rok
  - 1-3 roky
  - 4-10 let
  - 10 let a více
11. **Jak Vám byl (Váš první) běžný účet založen?**
  - Založil/a jsem si ho sám/sama

- Založili mi ho rodiče
- 12. **Máte zřízené internetové bankovníctví?**
  - Ano
  - Ne
- 13. **Máte ke svému běžnému účtu platební kartu?**
  - Ano
  - Ne
- 14. **Úročí se Vám peníze na běžném účtu?**
  - Ano
  - Ne
  - Nevím
- 15. **Máte založený spořicí účet? (pokud ne, přejděte na otázku č. 20)**
  - Ano
  - Ne
- 16. **Máte spořicí účet u stejné banky jako běžný účet?**
  - Ano
  - Ne
- 17. **Jak dlouho máte zřízený spořicí účet?**
  - Méně než 1 rok
  - 1-3 roky
  - 4-10 let
  - 10 let a více
- 18. **Jak Vám byl spořicí účet založen?**
  - Založil/ a jsem si ho sám/sama
  - Založili mi ho rodiče
- 19. **Jste spokojeni s výší úroku na spořicím účtu?**
  - Ano
  - Ne
  - Nevím
- 20. **Využíváte stavební spoření? (pokud ne, přejděte na otázku č. 32)**
  - Ano
  - Ne
- 21. **U jaké spořitelny máte spoření uzavřené?**
  - Odpověď vlastními slovy
- 22. **Kolik máte uzavřených smluv o stavebním spoření?**
  - Jednu
  - Dvě
  - Tři a více
- 23. **Navyšoval/a jste si někdy cílovou částku u stavebního spoření?**
  - Ano
  - Ne
  - Nevím
- 24. **Je Vaše současná smlouva o stavebním spoření první nebo jste měl/a smlouvu o stavebním spoření v minulosti?**
  - V minulosti jsem již měl/a stavební spoření
  - Mám 1. smlouvu o stavebním spoření

25. **Pokud jste měl/a dříve stavební spoření, na co jste finanční prostředky použil/a?**
- Koupě nemovitosti
  - Rekonstrukce nemovitosti
  - Opětovná investice naspořených prostředků
  - Na něco jiného
26. **Ukončil/a jste někdy předčasně smlouvu o stavebním spoření?**
- Ano
  - Ne
  - Nevím
27. **Za jakým účelem využíváte stavební spoření?**
- Koupě nemovitosti
  - Rekonstrukce nemovitosti
  - Na něco jiného
  - Nevím
28. **Jak jste si založil/a (Vaše první) stavební spoření?**
- Založil/a jsem si ho sám/sama
  - Založili mi ho rodiče
29. **Vyhovuje Vám u stavebního spoření vázací doba 6 let?**
- Ano
  - Ne
  - Nevím
30. **Využíváte stavební spoření pouze kvůli státní podpoře?**
- Ano
  - Ne
  - Nevím
31. **Jste spokojeni s výší úroku u stavebního spoření?**
- Ano
  - Ne
  - Nevím
32. **Využíváte životní pojištění? (pokud ne, přejděte na otázku č. 41)**
- Ano
  - Ne
33. **U jaké pojišťovny máte životní pojištění?**
- Odpověď vlastními slovy
34. **Jak dlouho máte uzavřené životní pojištění?**
- Méně než 1 rok
  - 1-3 roky
  - 4-10 let
  - 10 let a více
  - Nevím
35. **Využíváte i neživotní pojištění?**
- Ano
  - Ne
36. **Jaký typ životního pojištění využíváte?**
- Rezervotvorné (pojištění s investiční složkou)

- Rizikové (pouze pro případ smrti)
  - Nevím, co využívám
37. **Pokud využíváte rezervotvorné životní pojištění, jaké?**
- Kapitálové (banka Vám garantuje úrok)
  - Investiční (nemáte garanci kladného výnosu)
  - Nevím, jaký typ využívám
38. **Jakou formu smlouvy si u životního pojištění v roce 2015 nastavíte?**
- Daňové zvýhodnění
  - Možnost předčasného výběru prostředků
  - O novele platné od r. 2015 jsem nic neslyšel, ale informuji se a změnu provedu
  - O novele platné od r. 2015 jsem nic neslyšel a nehodlám se ani ničím zabývat
39. **Pokud si prostředky vyberete dříve než v důchodovém věku, na co je použijete?**
- Odpověď vlastními slovy
40. **Jste spokojeni s výší úroku u životního pojištění?**
- Ano
  - Ne
  - Nevím
41. **Využíváte investic do podílových fondů? (pokud ne, přejděte na otázku č. 53)**
- Ano
  - Ne
42. **U jaké investiční společnosti máte uzavřenou smlouvu?**
- Odpověď vlastními slovy
43. **Jak jste si uzavřel/a smlouvu s investiční společností?**
- Uzavřel/a jsem si ji sám/sama
  - Uzavřeli mi ji rodiče
44. **Máte nastavený investiční horizont?**
- Ano, méně než 10 let
  - Ano, více než 10 let
  - Nemám
  - Nevím
45. **Jak využijete naspořené peníze z podílových fondů?**
- Renta v důchodu
  - Koupě nemovitosti
  - Rekonstrukce nemovitost
  - Peníze utratím za něco jiného
  - Nevím
46. **Jste vázáni dobou, po kterou nesmíte prostředky z podílových fondů vybrat?**
- Ano
  - Ne
  - Nevím
47. **Jaký typ fondu využíváte?**
- Akciový
  - Dluhopisový

- Jiný
  - Nevím
- 48. V jaké podobě investujete do fondů?**
- Pravidelně každý měsíc
  - Náhodně
  - Investoval jsem jen jednou a nechávám své prostředky zhodnotit
  - Neinvestuji, pobírám rentu
- 49. Pokud investujete každý měsíc, proč?**
- Jsem vázaný smlouvou
  - Dělán to ze své vlastní vůle
- 50. Pokud investujete pravidelně, jaký fond využíváte?**
- Akciový
  - Dluhopisový
  - Jiný
  - Nevím
- 51. Jaký jste investor?**
- Jsem ochoten podstoupit riziko momentální ztráty peněz s vidinou vyššího zhodnocení v budoucnu
  - Spíše konzervativní
  - Konzervativní
  - Nevím
- 52. Jste spokojeni s výší úroku u podílových fondů?**
- Ano
  - Ne
  - Nevím
- 53. Ukládáte si peněžní prostředky na vkladní knížku? (pokud ne, přejděte na otázku č. 58)**
- Ano
  - Ne
- 54. U jaké společnosti máte vedenou vkladní knížku?**
- Odpověď vlastními slovy
- 55. Jak dlouho máte vkladní knížku?**
- Méně než 1 rok
  - 1-10 let
  - 10 let a více
- 56. Jak Vám byla založena?**
- Založil/a jsem si ji sám/sama
  - Založili mi ji rodiče
- 57. Jste spokojeni s výší úroku na Vaší vkladní knížce?**
- Ano
  - Ne
  - Nevím
- 58. Jak dlouho byste byl/a schopný/á žít z Vašich úspor bez jiných forem příjmů?**
- Nemám úspory
  - 1-3 měsíce
  - 4 měsíce – 1 rok

- 1-3 roky
- 3-10 let
- 10 a více let

59. Byli byste ochotni přejít k jiné finanční instituci s vidinou vyššího zhodnocení

Vašich naspořených prostředků?

- Ano
- Ne